DIARI CATALÀ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona {Edició vespre 1 ptes. mes / Edició matí. 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal. . . . . 9 » »
Paquet de 30 números. . 90 céntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats y reclams a preus covencionals. Per la edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,375 — Barcelona: Dijous 27 de juliol de 1911 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Pantaleó, mr. y Stes. Juliana y Semproniana, verges y mrs.
Sant de demà: Sts. Nasari, Celso y Victor, mrs.—**Quaranta hores:** A la iglesia parroquial de Sant Francisco de Paula: Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit del vespre.—**Demà:** A la iglesia parroquial dels Sants Just y Pastor.—**Cort de María:** Ntra. Sra. de Montserrat, a Sant Just.—**Demà:** Ntra. Sra. de les Misericordies, a sa iglesia.—**Misses d'avuy:** St. Cugat, mr.; color vermell.—**La de demà:** Sant Nasari; etc., mrs.; color vermell.—**Adoració nocturna:** Avuy 27: Torn del Santíssim Corpus Christi.

Observatori Meteorològich de la Universitat. - Director: E. Alcobé — 26 de juliol
HORES D'OBSERVACIÓ: 8 matí y 4 tarde.—Baròmetre a 0° y al nivell del mar: 763'08; 761'15.—Temperatures: Màxima, 40'0 sol; 28'5 ombra, Mínima, 21'5 ombra; 20'9 refl.—Temperatura a l'ombra: 27'0; 27'5.—Pluja a les 24 hores: 0'00.—Aigua evaporada en milímetres: 3'52.—Graus d'humitat 81; 79.—Direcció del vent: E.—Velocitat del vent: 345 k.—Estat del cel: serè, cobert.—Núvols, Classes: C. K., C. K. N.—Cantitat: 0'3; 0'1.
Sortida del Sol: 4'40.—Posta: 7'14.—Sortida de la lluna: 6'16 m.—Posta: 8'47 n.

EL JOVE

D. Francisco de P. Torrents Ballester

ALUMNE DE LA FACULTAT DE FARMACIA

mori als 21 anys d'edat, confortat ab els Aussilis Espirituals y la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

Sos afligits pare D. Antoni Torrents y Monner, Comptador d'aquesta Excma. Diputació provincial, àvia materna D.ª Antonia Sisteré Vda. de Ballester, germans Maria Lluisa, Joseph Antoni, Dolors y Carme, germans politichs D. Enrich Tintoré y Camps y D. Ferràn Carroggio, y Muntadas, oncles, oncles politichs, nebots, cosins y demés parents y la Srta. D.ª Teresa Mans, al recordar als amichs y coneguts tan sensible pèrdua, els preguen el tinguin present en llurs oracions y se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de l'ànima del finat, se celebraràn demà, divendres, dia 28 del actual, a dos quarts d'onze del matí, a l'iglesia parroquial de Nostra Sra. de la Bonanova (St. Gervasi, Barcelona), per lo que'ls quedaràn profondament agraits.

Les misses després del Ofici y desseguida la del perdó

Per respecte a la santetat del temple, el dol se dóna per despedit

NO'S CONVIDA PARTICULARMENT

El dia següent se celebraràn ab igual intenció a la iglesia parroquial de Vilanova de la Roca

L'Exem. y Iltm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgencia a sos diocesans per cada acte de pietat o caritat cristiana que practiquin en sufragi de l'ànima del difunt.

Juliol, 1911

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Comptes Corrents, Cambi de Monedes
RAMBLA CANALETES, 2

MOSAICHS · E · F · ESCOFET & C
Marbres · Pedras · Fustas — Ronda Sant Pere · 8 — Construcció y Decoració

Futurs de cotó A. Gabarró García, Clarís, 6. Telèfon 2.694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova-York y Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu y detalls.

Dentició y Baba Aixarop Rham. Farmacia Suañá. Escudellers, 8, y demés farmacies y droguerías

Adobs Espinás
Rambla Centre, 37. — Fàbrica a Sans.

Abonos y coberts desde 2 pessetes. Pensió Francesa. - Vergara, 5, pral.

Clínica de Vies urinaries. - De 12 a 2 y 6 a 7. Pelayo, 40. - C.ª económica, 7 a 9. Jovellanos, 9

La manera de prolongar la Vida es con
UNA BUENA DIGESTIÓN
poniendo el organismo en condiciones de resistencia para evitar y curar las enfermedades crónicas.
La integridad
ESTOMACAL
se consigue tomando el **ELIXIR SAIZ de CARLOS** (*Stomalix*), medicamento conocido y recetado hoy por los médicos más notables de las cinco partes del mundo, porque con su uso desaparecen *la dispepsia, la inapetencia, el dolor, la acedía, los vómitos y el enflaquecimiento* producido en la mayoría de los casos por las malas digestiones que dificultan la asimilación y nutrición, siendo utilísimo para curar las
DIARREAS
agudas y crónicas, lo mismo del niño, desde su más tierna edad y en la época del destete, que del adulto, pues es siempre inofensivo.
De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano 30, MADRID
Se remite por correo folleto á quien lo pida.

Tusquets y C.ª S. en C. Banca-Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9
Negociem els cupons Amortisable 5 per 100, Nort 4 per 100 y Accions Lleida a Reus.

Balneari d'Espluga de Francolí
GRAN HOTEL «VILLA ENGRACIA», de primer ordre
A càrrech de SALVADOR RABELLA. — Lluminaria eléctrica. Xalets amoblats. Tres trens diaris. **Aigües ferruginoses.** Lloch predilecte pera l'estiueig. Excursions pintoresques. — Informes a Barcelona: **Bruch, 114, pral. y al HOTEL «VILLA ENGRACIA» del Balneari**

Sant Hilari Sacalm **Hotel España** de Miquel Martí
Taula rodona y restaurant. — Habitacions pera familles. — Preus desde sis pessetes. — Pera encàrrechs: carrer **Petritxol, número 12, entressol, segona.**

Banque Commerciale de Bâle
BASILEA (Suiça)
Fundada en 1863
AGENCIA A ZURICH

Capital-accions . . .	**Franchs**	**20.000.000**
Fondos de reserva .	**"**	**10.000.000**

Quadre del aument gradual de les reserves de la Banque Commerciale de Bâle durant els nou darrers anys

	Capital	Reserves	Dividendo	Curs de l'acció després de tallat el cupó del dividendo		
1902	20.000.000	2.000.000	4 %	525	mars	1903
1903	20.000.000	2.250.000	4 %	522	mars	1904
1904	20.000.000	3.500.000	4 %	562	mars	1905
1905	20.000.000	4.500.000	4 ½ %	593	abril	1906
1906	20.000.000	5.500.000	5 ½ %	602	mars	1907
1907	20.000.000	6.000,000	6 %	603	mars	1908
1908	20.000.000	6.500.000	6 %	650	mars	1909
1909	20.000.000	8.000.000	6 %	750	mars	1910
1910	20.000.000	10,000.000	6 %	850	mars	1911

Resulta, donchs, del quadre mes amunt esmentat, que les «Reserves» de dit Banch s'han elevat, per medi de deducció sobre'ls beneficis anyals, de dos a deu milions durant els nou darrers anys; aquestes reserves representen actualment 50 % del capital, accions de 20.000.000 de franchs.

Compra y venda de títols en les Borses suisses y extrangeres
Gerencia de Fortunes.—Custodia, en caixes, presentant totes les garanties possibles, de títols dipositats a nom y ab compte a favor d'un o més titulars.—Cobro de cupons.—Verificació de sorteigs.—Renovació de fulles de cupons.—Suscripció sense gastos a totes les emissions suisses o extrangeres.

Comptes corrents a vista productives d'interessos lliures de comissió
Els títols y sos cupons dipositats a Suiça per extrangers residint fora d'ella están exempts de tota mena d'impostos y contribucions —Ademés, no están subjectes a cap dret de successió. — Discreció absoluta.

Pera tota mena d'informes, dirigirse en espanyol a la
Direcció de la Banque Commerciale de Bâle, a Basilea (Suiça)

Els irònichs y la Moralitat

Els banyistes de la Barceloneta.—La Divina Ironía.

Dança macabra.

En una petita y quotidiana secció d'un periódich local, hont hi son cantades manta volta ab meridionalismes d'incubadora o d'hivernacle les excelencies de la carn y les revoltes de les passions sense brida, hi sovintejen les alusions compassives als qui's preocupen d'ètica social. Y son tan insistentes les alusions —diemne interinament les ironíes—que perillen de convertirse en «tòpichs». Aixís, per exemple, estem greument amenassats de que, per cada Setmana Santa, al tòpich «demodé» del retreure la «clàssica mantilla española», succeeixi, ab idèntica regularitat, el tòpich «futurista» d'exaltar les roses esclatantes y les mirades de pecat, y els discreteigs passionals, dels escèptichs adolescents y de les devotes endolades. La darrera alusió es formulada al comentar, ab elegiaca recansa d'ex-reporter a Niça o a San Sebastián, la pública relativa continencia de les prolifiques families y dels suats y atrafegats banyistes qui concorren als establiments de la Barceloneta.

Aquella petita y quotidiana secció eròtica o pagana, alterna, en les mateixes planes, ab altres seccions d'un puritanisme ultra-evangèlich, talment com si fossin subarrendades a llogaters no subjectes a cap limitació de mutual convivencia. Valga a dir que'l periódich, es, tot ell, cedit, per dirho aixís, «a rabassa morta», a una mena d'empresa unipersonal.

***

«Hi hà una certa casta d'homes—escribíem adés—que confonen l'encartronament ab la equanimitat. Se judiquen serens y inalterables d'esperit, quan la seva inalterabilitat rau no més en la mueca, en la «pose» catoniana.»

Per distingirlos, cal no més esbrinarne'ls fruits. Aixís de la equanimitat ne pervé la ironía, però del encartronament... ne pervé munió de coses estrafalaries y penoses que no son la ironía; ne pervenen les burles xavacanes, les irreverencies ensajades, les facecies de pervers novell, les grolleríes incivils, les rialletes cíniques, les rialladas escandaloses...

La ironía implica superabundancia de serenitat, de repòs, la ironía presuposa domini, confiança, superioritat, toleranciа... Un sectari no pot ésser irònich. Serà un irònich per força. Les seves ironíes faràn angunia com les d'un pobre baldat valetudinari o les d'un viudo tímit. Al cap d'avall la «situació d'ironía»—com l'anomena Xenius—es una actitut de previsora humilitat.

«No seríem mediterranis—hem escrit alguna volta—si llevéssim del nostre esperit l'aroma, el «bouquet» de la divina ironía. «Un esperit sense ironía—son paraules del Poeta—se llença à bruschament a la Bellesa y la malmetrà ab la seva admiració...

. . . .

»Però justament perquè la ironía es una gracia, un matiç, un condiment, presuposa, per no devindre nociva, un fons substanciós, una dialèctica, un sistema, un caràcter, una interna serietat.»

Això vol dir que si escauen ironíes entorn de certes coses—anc que alguna d'elles sigui tan respectable, segons alguns, com la nou-nada República de Portugal—tan mateix resulten més perilloses quan s'adressen a institucions o normes fonamentals, com la Moralitat.

***

Els únichs que poden mostrarse irònichs, al tractar d'ètica-social, son els qui tenen conciencia moral. Els qui no'n tenen—¡malastruchs!—, al escriure de moral, parlen de lo que no saben ni coneixen. Al motejar els moralistes, no ataquen, no compadeixen... se defensen, pretenen justificarse tangencialment, volen, ridiculitzant els qui son millors que ells, fer creure a la gent, sense arriscarse massa, que llurs defectes y vicis son qualitats y excelsituts reflexivament conquerides. Teorisen y maquinen y trufegen com un Falstaff panxut.

«Hi hà avuy, a Catalunya—escribía el traductor de «Les Alegres Comares»—qui predica el vici com a refinament, la sensualitat com a vida alliberada. Se predica un Renaixement que esdevindría per un camí tot cerebral, y a consegüencia d'una idolatría forçada de la bellesa exterior. Se vol posar don Joan a la moda. En aquest punt, serà bò que'ns recordem del Falstaff.» Sí, recordemnos del Falstaff, abominem dels «señoritos chulos» que retreya l'altre jorn un confrare, y, abans de fer bromes equívoques, si som afectats de prodigarles, posem esquisida cura en examinarnos, no fos cas que entre nosaltres, no fos cas que entre'ls qui's rallen de la moralitat, vegetés—parlem en tesis general—qualque poeta plagiari o bordellesch, qualque reporter alcohòlich o jugador, qualque redactor col-lurcinari o sodomita, qualque sifilítich inhospitalitzat.

La rialla del sàtir qui amanyaga una ninfa no es irònica; es bestial. Les ratlles del novelista indocent desentenentse de l'erotisme llord, encara més baix que el seu, no son nobles, sinó cíniques. Les trufes retòriques d'una joventut daurada no son senyal de virilitat, sinó regalims d'impotencia. Les frases satíriques del escéptich adhuc les gracioses, son blasfemies. Entorn de la Moralitat, tota dança d'immorals semblarà una dança de esquelets, un remolí de bochs...

Polítiques

Una humorada

El governador de Girona, don Llorenç de Benito, estiueja per la costa empordanesa. Va fer una excursió a la farola del Cap de Sant Sebastià, el torrer li va presentar l'àlbum pera que hi escrigués «un pensamiento sublime» y ell hi va escriure lo següent:

«En 1904 vine siendo vicerrector de la Universidad de Barcelona; en 1911 vine de gobernador de la provincia, ¿qué seré la próxima vez que vuelva? ¡Quizá ministro! Otros más brutos que yo lo han sido.—L. Benito.»

¡¡Està de molt bon humor el senyor de Benito!!

Contra Barcelona

A l'Havana hi hà un periòdich anomenat «El Mundo» que de tant en tant publica correspondencies de Barcelona. Tenim a la vista la que ab la firma de «Armando de Cardenas» va publicar el día 3 del actual.

Se coneix que aquest tal «Armando de Cardenas» es un d'aquests mals catalans o forasters desagraits que després de trobar aquí generosa hospitalitat s'entretenen en bescantar pel mon la nostra ciutat. La pinta com un empori de la porquería y de la bestialitat pornogràfica, la presenta com un cau de avalots perillosos pera la vida dels seus ciutadans o dels forasters que la visiten.

Recomanem aquest subjecte a la Societat d'Atracció de Forasters pera que averigüi qui es y se pugui publicar el seu nom en els diaris y els ciutadans de Barcelona coneguin un exemplar de aquests que s'entretenen en arrossegar pel llot del descrèdit devant del mon a la nostra ciutat.

Assamblea integrista

Ans d'ahir se celebrà l'Assamblea magna de les Joventuts integristes de la provincia de Barcelona. Al matí hi va haver missa de comunió a la parroquia de Sant Cugat, oficiant el rector don Joseph Vich, a qual acte hi assistiren la majoría dels assambleistes y moltes personalitats del partit. A les deu va començar l'Assamblea en el local del carrer de Mercaders.

Va presidir don Joseph María de Vedruna, assistinthi les Joventuts de Barcelona, Mataró y Badalona y els nuclis integristes de Manresa, Sabadell, Vich, Manlleu, Arenys de Mar, Terrassa, Granollers, Vilanova y Geltrú, Monistrol y Sant Andreu.

Va donarse lectura a les ponencies de que parlàrem fà pochs dies, o siguin: «Organisació de les Joventuts a la provincia de Barcelona»; ponent, don Manuel Corretjer. «Acció social de les Joventuts integristes», don Joan Baygual. «Propaganda oral y escrita», don Joseph Solano. «Foment de nostra prempsa», don Manuel Navarro, y «Medis pera atraure nous socis a les Joventuts», don Lluis Ortíz, essent les conclusions aprovades per l'Assamblea. S'enviaràn directament al quefe del partit.

Parlaren després el senyor Solà, per les Joventuts de la provincia, y el senyor Colldeforns, per la d'aquesta ciutat, y el senyor Gaudier declarà en nom del quefe regional acabades les sessions.

A continuació va enviarse'l següent telegrama:

«Olazàbal.—San Sebastián.—Celebrada l'Assamblea ab gran entusiasme; Joventuts reunides renoven adhesió quefe.—President, Vedruna.»

Les oposicions a notaries

Al telegrama que l'Unió de Viticultors de Catalunya dirigí al president del Consell de ministres, protestant del R. D. centralisant a Madrid les oposicions a notari, ha contestat el senyor Canalejas ab el següent:

Al senyor Puig de la Bellacasa. — President de l'Unió de Viticultors de Catalunya. — El president Consell ministres. — Rebo el seu telegrama y com que's refereix a una iniciativa d'un company meu de Govern, tractaré de l'assumpte en el consell.»

Informació

Varies

—Els lerrouxistes preparen en llurs cassinets, pera avuy alguns actes commemoratius de la setmana tràgica, que tantes víctimes y tant de dol portà a Barcelona.

«El Progreso» porta un article, «Aniversario», sincerant la vaga general de aleshores y un altre relatant lo que passà'l dilluns d'aquella setmana.

«El Poble Català» també publica un article titulat «Aniversari», el primer paragraf del qual diu aixís:

«Avuy fa dos anys, Barcelona aixecà la seva protesta contra la guerra de Melilla. Fou un moviment generós que degenerà y se perdé sense profit, per inepcia y cobardía d'aquells professionals de la revolució que, després d'haver llensat el poble a les barricades ab les seves retòriques excitacions, no trobaren prous amagatalls pera encauarse durant la revolta, mentres el poble se batía ab la força pública.

—Diu un confrare local:

«Todas las conversaciones, en los centros políticos, dirígense á comentar los sucesos de Bilbao comparàndolos con los de Barcelona.

»—Es imposible — se dice — que la Conjunción intente celebrar, por ahora, otro miting de propaganda. Si tal hiciera, sería objeto de nuevos fracasos, porque ha empezado ya com mal pié y necesita antes de actuar de nuevo reposar algunos meses.

»Por esto no tiene ambiente en Barcelona la campaña de aproximación que están efectuando los elementos de la Unión Republicana Nacional de acá. Sus trabajos no son vistos y aplaudidos más que por un grupo de republicanos, con más criterio que los otros, pero pobre de recursos y de pequeño contingente.

»Tal se han puesto las cosas que no parece sino que los republicanos viven tan sólo para zaherirse mútuamente y aniquilarse unos á otros.

»Y ésto no deja de ser una nota tristísima en la marcha de la política española.»

—A Valls ha sigut tret de la presó, en llibertat provisional, Francisco Mallorquí Badía agafat per l'autoritat militar ab motiu de l'aparició d'unes fulles anti-militaristes en llochs públichs d'aquella ciutat.

—Uns doscents tradicionalistes se dirigiren a la presó celular pera saludar als detinguts pels succesos de la Barceloneta y de Sant Feliu, respectivament, senyors Gabín y Baldu. A dits detinguts se'ls obsequià ab un dinar esplèndit servit per la casa Pinós, entregantlos al mateix temps tabachs y dolços pera que'ls repartissin entre'ls demés detinguts per dits succesos; a la sortida de la presó s'organisà una manifestació, la qual seguí pel carrer de Provença, passeig de Gracia y Rondes, fins al Círcol de la Riera de Sant Joan.

—El dia de Sant Jaume se va celebrar una vetllada en el Círcol Tradicionalista de la Riera de Sant Joan, pera celebrar la festa onomàstica de llur quefe. El local estava plè. A l'estrada hi havía don Pau Vives y els senyors Condomines, Montagut y Ventalló.

Al descubrirse'l retrat al oli, de don Jaume, fet pel pintor Martí y Gras, se tocà la marxa reyal y hi hagué grans aplaudiments. El senyor Salvador llegí la poesía «Mensaje», de Gabriel y Galàn, se tocaren algunes composicions musicals, y el senyor Lannabras va llegir sa poesía «Remembranzas». El senyor Vives recità alguns fragments de «Voces de gesta» y el senyor Condomines pronuncià un discurs fuetejant l'acció política del senyor Canalejas.

Després se llegiren poesíes dels senyors Citores, Roca, Viura, y de Gabriel Galàn; s'executaren algunes composicions musicals y acabà l'acte ab un discurs del doctor Montagut, fent l'apología del tradicionalisme y combatent el regisme actual.

L'animació durà fins a la matinada.

—Un amich particular del senyor González Besada ha rebut una carta del esmentat senyor, manifestantli que'l seu anunciat viatge a n'aquesta ciutat serà purament particular. Més endevant vindràn alguns prohoms del partit conservador pera fer propaganda.

—La revista «Cataluña», en son darrer número, publica'l següent interessant sumari:

«Notas de Verano.—La Marsellesa», per R. Rucabado.—«La Cuestión de la Moral Pública.—Segundo Congreso Internacional de Educación Moral». — La Haya, 22 al 27 d'agost de 1912.—Traducció íntegra del programa.—«La encuesta de «Nuestro Tiempo» sobre el erotismo en la novela», per R. y P. C. —«Notas al margen», per J. M. López Picó.—«Libros catalanes».—Passions y Somnis, de J. Malagarriga.—Dúes amigues, de Antoni Valldaura.—«Libros castellanos».—«El miedo de vivir», d'Enrich Bordeaux, traducció de Gil Angulo.—«Regalo de Boda, de Fermí Sacristàn.—«Blancaflour», de Tancredo Martel.—«Un gran artista de Saj.—«Boda oficial», de B. H. Savage.—«La Ciencia en Cataluña.—La contribución de Cataluña al progreso de las Ciencias Astronómicas», per F. Palencia.—«De Valencia.—Crónicas é impresiones».—«Para los autores catalanes», per D. Martinez Ferrando.—«La Semana: Un homenaje».—En honor del doctor Torras y Bages: el Orientador, per R.—«Museum».—El número de la VI Exposició d'Art.—«Revista de Educación».—Els dos últims números.—«Primaveral».—Una revista jovenil.—«Un juicio de Díez Canedo sobre Joaquín Montaner».—A propòsit dels seus «Sonets y Cançons», (de La Lectura).—«Nota necrológica».—Bertràn d'Amat.—«Notas bibliográficas.—Libros para los niños».—Les obres mestres al alcanç dels nens, edició Ardiuce, per R. R.—Memoria sobre'l VIII Congrés Internacional de Fisiología, per B.—«La Prensa Catalana», —«El Diario Nacional Agrario».

—El Centre Radical del carrer de la Vall, de Terrassa, s'ha disolt per un procediment bastant radical: tancaren la porta, tiraren la clau dins, per dessota, y deixaren a la part d'afora a tots «els inglesos» que tenien.

—S'ha inaugurat ab un banquet l'academia del requeté, situada al carrer Alt de Sant Pere.

—S'ha dit que'l fet de que'ls elements de l'Unió Republicana Nacional assistissin a l'arribada dels senyors Azcàrate, Pau Iglesias y Soriano, no significà un acte d'adhesió, sinó únicament una nota de cortesía.

Aquells elements estigueren desde'l principi, queixosos de que'ls nacionalistes exercissin, ab respecte al miting conjuncionista, una absorció injusta sobre'ls demés grupus que integren aquell partit.

—Segons ha escrit l'ex-ministre conservador senyor Gonzalez Besada, aviat vindrà a Barcelona per assumptes particulars. Diu que un altre prohom conservador farà un viatge polítich a nostra ciutat.

—Se comenta en els círcols de l'Esquerra la qüestió relacionada ab les candidatures de dit partit pera l'elecció de junta municipal que s'efectuarà el diumenge de la pròxima setmana.

Se diu que'ls nacionalistes presentaràn al senyor Lluhí y a varis significats de dit grupu ab exclusió de representants dels federals y dels unionistes.

Aquests fan constar que en la seva candidatura hi figuraràn representants de les tres fraccions, citantse als senyors Corominas (P.) y Layret, afegintse que'l fet de no presentarse pera dita elecció una sola candidatura confeccionada de comú acort, obeeix a la negativa dels nacionalistes.

—No anirà pas ara a Palma, com s'havía dit, una comissió de conservadors pera entregar al senyor Maura l'album-protesta. Esperaràn al mes d'octubre quan sigui a Madrid.

—La Junta Provincial del cens electoral ahir no va poder reunirse per no haverhi assistit número suficient de representants.

Dissapte al matí se celebrarà reunió de segona convocatoria.

Sport

El dilluns se celebrà l'anunciada festa del Club de Natació als banys de Sant Sebastià, a la que acudí una grossa gernació que omplía del tot les diferentes dependencies, café, galeríes, rodona, y platja, etc., que estaven espléndidament illuminades.

Se feu l'anunciat ball, que estigué molt concorregut y pels volts de la una de la matinada se feu la festa aquàtica. Una trentena de nedadors, portant fanalets sobre'l cap, feren un bonich carroussel que fou aplaudit, jugantse després un partit de polo a la llum de bengales dalt d'embarcacions que voltaven les portes, produint un hermós cop de vista que valgué aplaudiments al Club de Natació.

COSES NOVES Y COSES CURIOSES

Una reina malgastadora

La reina María Pía de Portugal, que ara fa poch morí a Italia, cercava continuament l'ocasió de llensar la casa per la finestra.

Com a prova, se conta que havía fet instalar en son despatx un llum de peu, ab una pantalla feta de pedres precioses, movibles, y que tot sovint, cansada de les esmeragdes, la feya cambiar per una de rubins o de topacis, y que més de una vegada regalava al servey encarregat del cambi el joch que acabava de caure en desgracia.

Aixís cultivava la diligencia dels seus servidors la fantasiosa reina.

AMYC

Economía

Próximament tindrà lloch la festa inaugural de la Borsa del Treball de la ciutat de Mataró. Dit acte se celebrarà en el saló d'actes de la important entitat Foment Mataronés, Patronat dels noys, del qual serà una de tantes seccions la esmentada Borsa del Treball, sucursal al mateix temps de la del Foment del Treball Nacional d'aquesta ciutat.

Se tracta de donar gran importancia al acte, al qual han sigut invitades distingides personalitats d'aquesta capital.

La festa promet ser molt lluida.

El Colegi de Corredors Reals de Comerç de Barcelona ha expedit el següent telegrama:

«Síndich Colegi Corredors Comerç Barcelona a Excm. Ministre Hisenda.

Confirmo el telegrama de data 19 del actual dirigit a V. E. Està causant greus perjudicis que no s'entreguin fulles cupons Amortisable. No poden vendres garanties préstams; els interessats tenint els títuls sense cupons no poden vendrels pera cumplir els seus compromisos comercials ni deutes a l'Hisenda per traspasos d'herencia. Urgeig, després de tant temps, que'ls interessats puguin fer ús dels seus capitals. Esperam se digni contestarnos pera tranquilitat interessats. —Barcelona 26 juliol de 1911.»

Per la Diputació Catalana

L'informació pública

Ahir se va rebre a la Diputació el primer treball sobre la Mancomunitat Catalana.

Es degut a don Ramón Porqueras, mestre públich d'aquesta ciutat.

De l'Alcaldía de Palou

Excm. Senyor: Sento un viu plaer al trasmètreli la més efusiva adhesió del Ajuntament que presideixo a la proposició votada per l'Excma. Corporació que presidiu demanant la creació d'un organisme que representi integralment a Catalunya. En sessió celebrada el dia 25 del actual se va acordar no solament adherirse a tan patriòtich acort, si que també felicitar efusivament a tots els diputats provincials que'l votaren, manifestant d'una manera clara que davant dels interessos de Catalunya saben prescindir de tot lo que'ls separa.

Déu el guardi molts anys.

Palou, 30 de juny de 1911. — L'alcalde, Jaume Tantó.

De l'Ajuntament d'Agramunt

L'Ajuntament d'Agramunt, en sessió del dia 25 de juny passat, acordà per unanimitat adherirse al acort près per l'Excma. Diputació de Barcelona que tan dignament presideix, sobre la creació d'un organisme que representi integrament la personalitat de Catalunya, per creure que'l tal organisme no sols enrobustirà la vida y progrés de tota la nació, si que també agermanarà a tots els catalans, sense rezels ni envejes, fent impossible que neixin qüestions com la del Balira, y de nèixer, no's tinguin de tractar al mitg del carrer.

Lo que tinch la satisfacció de posar en coneixement de V. E.

Déu guardi a V. E. molts anys.

Agramunt, 10 de juliol de 1911. — L'alcalde, Joseph Bufau.

De l'Alcaldia de Vich.

Excm. Senyor: L'Ajuntament d'aquesta ciutat ha acordat felicitar a la corporació de la digna presidencia de V. E. ab motiu de l'aprovació de la proposició oportunament presentada a fi de lograr la desaparició d'eixa artificiosa divisió de nostra terra en quatre provincies, creant un organisme que si no arriba a ser lo que abans era la Generalitat Catalana, sigui una mancomunitat fortament establerta y robustament sostinguda per la lleal cooperació a la obra comuna de tots els elements que avuy actúen disgregats en les quatre Diputacions catalanes.

Lo que tinch la satisfacció de comunicarli pera'l seu coneixement.

Déu guardi a V. E. molts anys.

Vich, 14 de juliol de 1911. — Domènech Camps.

Excm. Senyor president de la Diputació provincial de Barcelona.

De l'Alcaldía de Llerona

Excm. Senyor: Sento un viu plaer al trasmètreli la més efusiva adhesió del Ajuntament que presideixo a la proposició votada per l'Excma. Corporació que presidiu demanant la creació d'un organisme que representi integralment a Catalunya. En sessió celebrada el dia 25 del actual se va acordar no solament adherirse a tan patriòtich acort, sí que també felicitar efusivament a tots els diputats provincials que'l votaren, manifestant d'una manera clara que davant dels interessos de Catalunya, saben prescindir de tot lo que'ls separa.

Déu guardi a V. E. molts anys.

Llerona, 30 de juny de 1911. — L'alcalde, Antich Barrils.

De l'Alcaldía de Sant Llorens dels Morunys.

Excm. Senyor: Tinch la satisfacció de comunicarvos que l'Ajuntament de aquesta vila, en la sessió d'avuy, ha près l'acort d'adherirse y felicitar a l'entitat que V. E. ab tant acort presideix, per l'hermós projecte de constituir una corporació mancomunada que, representant la personalitat de Catalunya, pugui treballar ab la corresponent autonomía, per quant convingui a la prosperitat integral de nostra estimada Patria.

Déu vos guardi molts anys.

Sant Llorens dels Morunys, 16 de juliol de 1911. — L'alcalde, Lluís Vilella.

La "Unió Catalanista"

La Junta permanent de la Unió Catalanista ha dirigit a les Diputacions de Girona, Tarragona y Lleida la següent comunicació:

La Junta permanent de la Unió Catalanista's complau en expressarvos la gran satisfacció que ha sentit per lo ben disposada que's mostra aqueixa Diputació pera adherirse a lo referent a atendre al convit que vos ha sigut adressat per la Diputació de Barcelona pera realisar els treballs preliminars que hauràn de promoure la formació d'un organisme mixte representatiu de Catalunya, el qual haurà d'entendre en tot lo que convinga a la nostra terra en els extrems predeterminats.

Creu aquesta Junta permanent que mereix totes les lloances aqueix bell sentit catalanesch que tan espontaniament y sense dubtes de cap mena's manifesta en les Diputacions catalanes; sembla talment com si una revivicencia de la Generalitat de Catalunya s'hagi encarnat en els bons patricis que avuy en día formen els organismes provincials.

Per això la Junta permanent vos prega que volgau acceptar aquesta expressió del nostre entusiasme patriòtich per vosaltres que, al pendre els acorts esmentats, tan fidels a la nostra Catalunya ardidament vos manifestar.

Com sab aqueixa honorable corporació, la Unió Catalanista ha representat y representa l'ideal de Catalunya en tota la seva integritat y puresa. Donchs, bé; vol dirvos — perque no podreu deixar de reconèixer que la Unió Catalanista té autoritat pera dirho y ha d'ésser creguda — que'l nacionalisme català l'espera tota Catalunya, que'l catalanisme no ha estat ni pot ésser jamay barcelonisme, que'l barcelonisme es una malèida invenció dels enemichs de la patria; y que la Unió Catalanista vos assegura que entén que primer es Catalunya que Barcelona, però que entén també que no es ésser bon català ni digne patriota y sí no més polítich de mals usos el clamar contra Barcelona com si aquesta ciutat no fos Cap y Casal de la patria per ésser tota ella amassada ab sanch, vida y esfors de tota Catalunya que viu tota ella y actúa al sí de la ciutat que sols poden presentar com enemiga de la terra'ls adherits a la malestruga política del Estat espanyol.

De tal faisó la política anti-catalana pretén disgregar la nostra conciencia nacional, que per això aquesta Junta permanent creu oportuníssimes les manifestacions susdites, pregant fervorosament a aqueixa honorable corporació que en el seu actuar per les comarques se'n fassi ressò cooperant aixís a la noble tasca de reconstruir l'ànima de la nostra Catalunya.

Visqueu honorable senyor llarga vida pera la patria.

Barcelona, 14 de juliol de 1911. — El president, D. Martí y Julià; el secretari, S. Millet y Millet.

La revista "Cataluña"

La interessant revista «Cataluña» anuncia pera'l número de la vinent setmana un estudi del nostre distingit amich y company don Ramón Rucabado sobre la Mancomunitat Catalana y les Diputacions.

El càstich de Venus

Narració selvàtica

Yerotí, l'incomparable filla del cacich Toropé, arribà al fi de la selva; ab un graciós moviment esquivà l'última branca que volgué acariciar son cos bell com el de la deesa Aphrodita, l'aire dels prats refrescà son rostre de ulls de foch, y al vesllumar sots l'espurneig dels estels el diminut llach de ses oracions y sacrificis, son cor accelerà la marxa, sa testa caigué sobre son pit, y, abismada en pregones meditacions de penediment, sos peus afollaren el frescal gespit que menava al lloch de tota sa temensa.

L'hàlit de la vegetació, esbrufada per la rosada despresa d'una boirina tenuíssima quasi imperceptible, saturava de fortes sentors la nit, nit tranquila y apacible com vera filla d'una primavera generosa. Del cel emergien suaus resplandors de selenita que emblavien les tenebres, y, dins aquell colorit de safir fosch, l'opulenta selva ab ses arborecencies gegantines prenía mil formes, totes fantasioses y magnífiques. Les fulles de l'arbreda ja estotjaven una crestallina llàgrima de l'atmòsfera, y quan l'oreig les feya vibrar, tot el boscam lluentejava com si fos revestit de lentiqüeles.

De tant en tant s'ohía'l mansoy xiulet del «cavurei»; devegades anava acompanyat d'altres veus d'aus inconegudes. Estona feya que'ls chors de granotes havíen cessat en llurs cants. Y pochs insectes donaven senyals de vida, car vers la mitja nit els minúsculs habitants de la selva també s'abandonen al silenciós repòs.

En aquell moment, l'imposant rugit d'un «yaguareté» errant anava allunyantse per dins la boscuria, y l'espessura l'ofegava; per moments perdía estridencia y feresa, y s'ohía més apagat y remorós.

Yerotí, plena de supersticiosa temensa, romangué una bona estona immòvil a la vora del diminut llach, al mitg del qual ja hi brillava l'estel més hermós y radiant del cel. Més son rezel anà apaibagantse, al veure la serenitat de l'aigua, que no's movía gota, ni un insecte la navegava: aquell estany que s'obría al mitg del gespit y al peu de la selva com un ull de ciclopeu, pareixía que enhartat esguardés la immensa volta.

Tanta tranquilitat feu renàixer la perduda calma a Yerotí. Clavà l'esguarr sobre l'estel que fulgurava dins el liquit, y aixecant els brassos enlaire, desclogué'ls llabis, y pregà:

—«Humil y temerosa com el «guasús» devant del «yaguareté», jo t'imploro ¡oh deesa Venus! perdó a ma falta.

A tú, de qui he rebut l'hermosura del cuarahimmby, la vivesa del maimumbí y l'astucia del «inboí», t'he mancat greument. Reconech que he sigut desagraída com els fills del «guarà»; més espero de ta immensa generositat perdó de ma falta.

Vaig demanarte un espòs que'm fes felís, y't prometí que si me'l donaves la primera nit esboirada vindría a sacrificarte un anyell blanch. Tú'm concedires l'home més bell, l'amant més carinyós, el guerrer més brau... y jo, ubriagada d'amor en sos brassos, m'oblidí de complir ma prometensa.

¡Oh generosa deesa, ma protectora! ¡Perdona'm!, jo purgaré ma falta, y'm tornaré a fer digna de ton apreci... Té: aquí tens un pomell d'azutzenes cullides en la costa del riu platejat; acceptales y son olor t'embaumi.»—

Y aixís dient, Yerotí deixà caure dins l'aigua un grapat de flors blanques que portava en la ma dreta. Instantaniament el llach s'agità com si fos escomès de repentina tempesta, y el pomell d'azutzenes fou llençat despietadament a la costa.

Yerotí tremolà, y en son rostre s'hi pintà l'astorament. Però totseguit procurà dominarse; reculli les flors, y ab els ulls plorosos y la veu velada per la pregona emoció que la minava, demanà a l'enutjada deesa oferintli de nou son present.

«Siés compassiva ¡Oh bella deesa! No me rebutjis les flors que ab tota l'ànima t'ofereixo: serveixte acceptarles, y ab elles, reb mon sincer penediment y ma ferma promesa de complàuret sempre.»

Y tornà a llençar les flors al llach. Les aigües les reberen ab la major tranquilitat, sense fer cap moviment de violencia.

Yerotí sospirà; una rufaga d'alegría passà per la seva ànima. Sa deesa la perdonava, car les flors eren acceptades, y el llach enter pareixía que somrigués.

El rutilant estel lliscava vers la costa hont estava Yerotí; ja estava prop de sos peus, y a punt de desaparèixer fora del llach. Y la bella india, rebosanta d'agraiment, volgué donarli comiat fentli mercè d'un bes de sa boca. S'agenollà, y en el mateix moment en que sos carnosos llabis tocaren la freda superficie, del misteri del llach eixí l'espaventable testa d'un monstre aqüàtich, terrible y freturós de presa. Sobre la llustrosa cuirasa de son front reflectí per un instant la lluminosa Venus. Llambregaren sos ulls ensopits, llambregà sa dentadura blanca y filosa y ses esgarrifoses mandíbules s'obriren y tancaren ab la promptitut del llamp emportantsen presonera la testa de la confiada india, el tornejat cos de la qual, després de breus estremituts, restà immòvil colorejant les aigües del llach, sots l'espurneig dels estels, y acompanyat dels cada vegada més tardans xiulets del «cavurei».

Y desde'l moment tràgich d'aquella blavosa nit, les aigües del diminut llach temple de Venus esdevingueren roges; en ses costes hi floreixen azutzenes tan gayes o més que les de la costa del riu platejat, y si'l visiteu vers la mitgdiada d'un día xafogós, hi veureu un panxut y fastigós caimà que ab vera delectansa reb l'escalf del astre rey.

J. BUIGAS Y GARRIGA.

À la Cambra de Comers

En la sessió que la Junta Directiva de la Cambra de Comerç celebrà ahir baix la presidencia de don Pere G. Maristany, primer, y don Joseph Gassó y Martí, després, acordà nomenar representant de la Corporació, per la Secció d'Industria, en la Junta d'Obres del Port, a don Pere Pahisa y Nogués.

Tenint en compte la estreta relació que existeix entre les funcions notarials y la vida mercantil, s'acordà significar al ministeri de Gracia y Justicia el desitg de que sigui derogat el precepte que centralisa a la Cort les oposicions a Notaries.

En vista d'una queixa rebuda sobre la interpretació donada per la Duana de Melilla a la disposició octava del Aranzel que exceptúa del pago de drets d'importació, entre altres articles, als cuiros procedents de les possessions espanyoles d'Africa, la Junta acordà transmètrela a la Direcció general de Duanes, exposantli la conveniencia de resoldre l'assumpte en forma que no deixi lloch a ulteriors duptes a fi de facilitar el desenrotllo de les relacions mercantils entre aquells territoris y la Península.

Foren aprovats tres dictàmens de la comissió permanent d'assumptes contributius, un sobre la quota aplicable a la industria de fabricació de pianos, altre sobre la aplicable a la fabricació de Xamparilla y altra sobre una reclamació dels venedors de maquinaria venturera.

La Junta va pendre en consideració una carta de la «El sässischer Weinhändler-Verein», de Strasburg, en la qual s'afirma que desde fa alguns mesos s'està fent desde Espanya mateix una campanya contra'ls vins blanchs del Penadés oferts a preus inferiors als dels altres vins blanchs d'Espanya, afirmantse que se'ls adiciona aigua, y acordà pendre les mides oportunes pera evitar un descrèdit tan perjudicial pera la producció vinícola de tan important comarca catalana.

S'acordà insistir en les gestions pera l'arreglo de la carretera de Barcelona a França per La Junquera.

S'acordaren els termes del informe de la Cambra al ministeri de Foment sobre les tarifes de màxima percepció sotmeses a l'aprovació del Govern per la Companyía Trasatlàntica. En dit informe, després de ferse algunes observacions sobre els elements de judici que s'han pogut tenir en compte y sobre les tarifes de passatgers, fent especial referencia a la necessitat de que cumpleixi la condició que assegura als comissionats y agents de comerç, degudament acreditats, la bonificació d'un 30 per 100 de la tarifa general, se manifesta una opinió favorable a les tarifes pera les mercaderies, en consideració a que dites tarifes no son les que en la pràctica hauràn de regir sinó les que marquen el límit de màxima percepció del qual la Companyía Trasatlàntica no podrà passar, y a que les repetides tarifes hauràn de ser revisades l'any de sa vigencia, podent recullirse durant dit període totes les observacions que suscitin, aixís sa contextura, com la forma en que s'apliqui, ab l'objecte de solicitar oportunament totes aquelles reformes que aconsellin la experiencia, les variacions del mercat de nòlits y les necessitats del comerç d'explotació.

En vista d'una comunicació del senyor ministre de Foment acompanyatoria del informe de la Secció de Tràfech del Negociat de Ferrocarrils sobre la millora del servey de comunicacions ràpides entre Barcelona y París, s'acordà interessar que's procuri establir una més perfecta inteligencia entre les inspeccions espanyola y francesa, ja que, segons aquell informe, un cop establerta arribaría a introduir notables millores en els serveys del Midi y de Madrid Saragossa y Alacant.

La Junta s'enterà d'una Reyal Ordre del ministeri de Foment en que's manifesta que únicament per medi d'un projecte de lley sería possible conseguir que's fassi extensiva als cereals la supressió del impost de transports decretada pera determinats productes pels articles 115 a 119 del Reglament pera la aplicació de la lley de 14 de juny de 1909.

Lo Rat-Penat

Societat d'Aimadors de les glories valencianes

Fallo del honorable Consistori dels Jochs Florals de 1911

PREMIS ORDINARIS

Flor natural. — Premi: Composició número 100, qual lema es «A la vora de la mar». Accèssit primer: núm. 46, «Lo cant del trovador»; Accèssit segon: núm. 23 «La filla».

Aplech d'idilis en versos que no baixin ni passin de deu, inspirats en assumptes de la terra. — Premi: núm. 10, «Patria». Accèssit primer: núm. 15, «Manoll d'espines». Accèssit segon: núm. 27, «Recorts de la terra».

Composició dramàtica escrita en valencià. — Premi: No s'adjudica.

Novela curta. — Premi: no s'adjudica. Accèssit: núm. 49. «La caixeta de mistos», «Paper y tinta».

Poesía humorística que no passi de cent versos. — Premi, núm. 7, «Ambos y ternos». Accèssit primer: núm. 20, «Sic transit gloria mundi». Accèssit segon: núm. 54, «Vinga més vi».

Ressenya històrica descriptiva de les medalles commemoratives de fets y solemnitats ocorregudes a Valencia. — Premi: núm. 48, «Valentia edetanorum».

Bust del cèlebre pintor Francesch Ribalta. — Premi: no s'adjudica.

Ave María, sobre la lletra divina «Ave María gratia plena», etc. Premi: se declara desert.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Estudi històrich sobre l'intervenció que en les Corts de Cadiz tingueren els diputats valencians. — Premi: se declara desert.

Producció dramàtica valenciana del segle XIV, precedida d'un estudi bio-bibliogràfich. — Premi: núm. 40, Antoni de Vilaragut. Les tragedies de Séneca. «Un admirador de les glories valencianes.»

El governador general del regne de Valencia en els temps forals. Historia de sa jurisdicció. — Premi: se declara desert.

Monografía històrica descriptiva d'una de les iglesies parroquials d'aquesta ciutat, ab ressenya de les principals fundacions de caràcter piatós y benèfich que hi hagi en la mateixa. Premi: se declara desert.

Sonet a Sant Tomás de Villanueva. — Premi: número 2, «Compensació». Accèssit: núm. 60, «Pare de Pobres».

Biografía del llorejat vate don Teodor Llorente. — Premi: número 19, «Llibret de versos».

Biografía o breu ressenya de la vida, obres y fets del esforçat capità y famós escriptor valencià Cristòfol de Virués. — Premi: núm. 39, «Ingenio singular...» Accèssit: núm. 29, «Era Garín de aspecto venerable».

Reorganisació de les antigues associacions gremials de Valencia, conforme a les necessitats modernes. — Premi: no s'adjudica.

Descripció poètica y rimada d'alguna de les visites regies que ha rebut la ciutat de Valencia en època constitucional. — Premi: núm. 28, «Alfonso XIII».

Germanor de les tres provincies valencianes, y obres y millores d'interés regional que convindría fer. — Premi: no s'adjudica. Accèssit: núm. 12, «¡Salve, patria valenciana!»

Organisació dels medis previsors y de defensa contra'ls temporals marítims de nostres costes, y del socors de les víctimes y reparació de naus. — Premi: número 16, «Purna del infern».

Estudi biogràfich y crítich del historiador Pere Antoni Beuter. — Premi: núm. 47, «El que honra á su patria... etc.» Accèssit: núm. 37, «Treballem per la patria».

Cant a les glories del antich regne de Valencia. — Premi: núm. 32, «Patria».

Colecció inèdita de contes en valencià que tinguin per fonament costums y llegendes de Castelló. — Premi: núm. 44, «Massa apresa». Accèssit: núm. 95, «De la terreta».

Colecció de quadrets en prosa describint costums valencianes. — Premi: número 52, «De canya verda».

Poesía dedicada a la Verge del Puig, Patrona del antich regne de Valencia. — Premi: núm. 62, «Oració». Accèssit primer: núm. 35, «In honorificentia populi nostri». Accèssit segon: número 53, «Agraiment».

Catàlech descriptiu d'obres dramàtiques escrites en valencià, impreses o representades fins l'any 1910. — Premi: núm. 38, «Poch a poch se va lluny».

«Monografía històrica del Tribunal de les Aigües de Valencia». — Premi: No s'adjudica.

NOTA. — El treball que en la relació d'obres presentades porta'l núm. 24, consistent en una novela, queda fora de concurs per no ajustarse a les condicions fixades en el Cartell.

Qual fallo se fa públich pera coneixement dels interessats, en cumpliment de lo disposat en el Cartell, y fou firmat per l'Honorable Consistori de Mantenedors, a Valencia a 24 de juliol, vespra de Sant Jaume, del any 1911.

Vicens Dualde, Joseph Rodrigo Pertegós, Joan Baptista Tomàs, de les E. P.; Vicens Peyró, Lluís Gilabert y Facundo Burriel G. de Polavieja.

Diputació

Museu Social.—Devent tancarse temporalment la Exposició del Museu Social, pera donar lloch a la renovació del material, el prop-vinent diumenge es l'últim día en que podrà ser visitat.

***

Han sigut invitats pera assistir al Homenatge a la memoria den Llorente, que's farà a Sabadell el prop vinent diumenge, els diputats senyors Folguera, Durán, Durán Tuloch, Barata y Alegre.

***

Avuy, a les onze del matí, se farà la subasta de les obres del camí vehinal de Navarcles a la carretera de Basella a Manresa.

***

Entre altres, ahir va visitar al senyor Prat de la Riba'l senyor Maspons y Anglasell.

***

El diputat provincial don Antoni Sansalvador anirà a passar l'estiu a Berga. Abans de començar l'estiueig farà una excursió a Ribas y altres llochs. Marxarà a començaments de la setmana entrant.

***

Ahir al matí se va reunir al saló de sessions la comissió de Governació, baix la presidencia de don Lluís Argemí.

Com ja vàrem anunciar en la edició del dilluns, se va tractar solament del expedient referent al Manicomi de Sant Boy.

Com que l'assumpte resulta bastant complexe, se prengué l'acort de demanar nous antecedents y detalls, abans d'anar a la resolució del mateix.

***

Comissió Provincial.—Aquesta Comissió, en sessió de ahir al matí, va despatxar els següents assumptes de la Secció de Foment:

Informe en l'expedient promogut per don Pere Jorba y don Joan Gamisans pera cambiar l'emplaçament d'una resclosa y del canal d'un aprofitament d'aigües del riu Calders, en el terme municipal de Calders.

Petició de la Reyal Societat Colombòfila de Mataró, pera que se li concedeixi un premi destinat al concurs de coloms missatgers, que projecta celebrar el día 27 del corrent.

Subasta d'acopi de 2.500 metres cúbichs de pedra maxacada pera la conservació de la carretera del Bruch a Manresa.

Aprovació de la subasta de les obres del troç segón del camí vehinal de Sant Mateu de Bages a Callús.

Pròrroga solicitada pel contractista de les obres del troç primer del camí vehinal de Sant Boy de Lluçanés a la carretera de Barcelona a Ribas.

Autorisacions pera construir en terrer tocant a carreteres provincials.

Govern civil

De Sanitat

L'alcalde de Berga ha visitat al governador manifestantli que en aquella localitat s'havíen complert totes les disposicions sanitaries donades pel Govern civil, y que l'Ajuntament disposava dels aparells necessaris pera tenir les coses en regla.

Lo dels vigilants

Una comissió de vehins del carrer de Ferlandina ha visitat al governador pera demanarli la seva intervenció contra un vigilant al qui la majoría dels vehins volen treure y no se'n vol anar.

Independent de tota autoritat y sense ningú que'l governi, el vigilant aludit, com molts vigilants, fà la lley al vehí y aquest ha de callar.

El governador ha trobat justes les queixes dels vehins, prometent estudiar la qüestió.

Visites

L'alcalde de Arenys de Munt ha visitat al governador per assumptes locals.

També l'han visitat el diputat don Manuel Farguell, que avuy ha sortit a estiuejar cap a Berga, y el diputat don P. G. Maristany.

NOTICIES

DE BARCELONA

Els rigors de la temperatura que va regnar durant el día d'ahir van ser agradablement atenuats per un vent constant que, sense bufar ab massa violencia, ens va tornar el temps abonançat. Grans núvols van creuar l'espay, durant algunes estones, sense que per això's fessin visibles les senyals de pluja.

El secretari del Institut Médich Social de Catalunya ens demana fem constar, com a contestació a la protesta dels senyors president y secretari del Colegi de Metges, lo que anotem a continuació:

Primer. Que si'l doctor Martínez Vargas en el banquet dedicat al doctor Ortega per varis amichs, y no per l'Institut, va criticar determinades actituts, va ferho en ús del seu dret.

Segón. Que si bé es veritat que'l doctor Queraltó fou condemnat per la Junta Directiva del Colegi de Metges, en cambi el ministre de la Governació va anular l'acort del Colegi, y

Tercer. Que si bé es cert que'l vis-secretari senyor Bavi y Bracons va merèixer censures per part de l'Associació general d'Estudiants, aquest acort ha motivat ja una querella criminal contra'ls seus firmants.

La Direcció de la Caixa d'Estalvis avisa als que tinguin alhajes empenyades en el Monte-Pío (Central), les dates de empenyo o renovament de les quals siguin anteriors al 31 d'octubre últim inclusiu y corresponguin als resguarts números del 52,394 al 81,482 inclusius, pera que se serveixin passar a redimir o prorrogar els seus préstams, car de lo contrari se procedirà a la venda dels mateixos en públich encant el dimars, día 8 d'agost, a les deu del matí.

La Societat d'Oficials Calderers en Coure ha constituit la Junta Directiva de la següent manera:

President, Joseph Armansa; vis-president, Antoni Miralles; secretari, Llatzer Soler; vis-secretari, Ramón Balivé; tresorer, Alfons Fontdevila; comptador, Joseph Castell; vocals: Simó Figueras, Esteve Muns y Pere Francàs.

L'esmentada societat se traslladarà al carrer de Guardia, 14, principal, local de la societat de flequers «La Espiga».

Díes enrera, l'eminent musicòlech don Felip Pedrell anava en un tranvía que passava per un lloch ahont una colla de trinxeraires se barallaven a cops de pedra y una d'elles anà a parar a la cama del gran compositor tortosí. Li va causar una ferida que'l priva de caminar y perilla que'l mal se li compliqui.

Li desitjem una bona cura y aviat.

El diumenge prop-passat tingueren lloch a les Escoles del districte segón els exàmens dels alumnes de la classe de Teoría y Pràctica de Teixits, que ab tant acert dirigeix el professor don Joseph Canals. Presidí el tribunal, per delegació del president de la Diputació, senyor Prat de la Riba, el diputat provincial senyor Roig y Armengol, acompanyat del professor de la Escola Industrial senyor Geroni Oller y el senyor don Ramón Monegal. Dits senyors quedaren altament satisfets del resultat dels exàmens. Tot seguit va ferse el repartiment de premis als alumnes, acabant tan simpàtich acte ab un discurs del senyor Monegal, qui, junt ab el senyor Roig y Armengol, ab paraules de afectuositat, encoratjaren als joves examinats a que continuessin pel camí del treball y del estudi, coses que son les úniques que han de fer gran a la nostra terra.

Abans de la celebració d'aquests actes, el senyor Roig y Armengol, acompanyat del senyor Monegal, visitaren detingudament totes les dependencies de la Escola, quedant sumament satisfets de llur organisació.

— Ens comuniquen dels populars Magatzems «El Barato», que'ls dies de gracia d'aquest mes seràn el 27, 28 y 29.

Dels Moços d'Esquadra:

Els de Monistrol van sorpendre a un caçador prenentli la escopeta y un conill mort.

Els de Palautordera han detingut a un pagès reclamat pel jutge per haver ferit a un company ab una forca de batre.

Els de Sant Julià de Vilatorta han detingut a un home per haver tallat y robat una pomera molt grossa.

Els del Port han capturat a tres distingits lladregots que, sense pòr del sol, rondaven pels molls.

Els de Cornellà han recullit al boig Joseph Alonso Pérez que s'havía escapat de Sant Andreu.

Els de la Pobla de Lillet han agafat a un home y dúes dònes que s'havíen esbatussat resultant elles lesionades.

Els del Prat del Llobregat han denunciat a dos cafeters per jugar al bacarrà y a la cartera.

—Casa Sangrà, Rambla Estudis, 10, Objectes de Bany y Tocador, Necesaires, Miralls, Bosses y Perfumería fina.

Ha començat a prestar servey la piçarra meteorològica posada al vestíbul de Cà la Ciutat.

Ha cridat l'atenció; la gent s'hi atura y el que no entén aquells signes se'ls fà explicar, essent això una bona manera de difundir l'instrucció.

Lo que fora de desitjar es que l'encarregat de fer els traçats y signes, els fes menys precipitadament y més ben dibuixats perque no es cosa tan al alcans del públich en general, que tothom ho pugui desxifrar ab sols una indicació ab guix a la piçarra. Convé que'ls signes fets ab guix, s'assemblin tot lo que's pugui als que serveixen de norma d'interpretació, y que's prescindeixi, en lo possible, d'abreviatures.

Un drapaire va beure algunes copes abans de començar la ronda, però tant ne va fer, que estava completament borratxo. Passant pel carrer de la Industria va trobar a un company de professió, de 73 anys, y li va buscar bronquina però l'altre, armat d'una estaca, el va bastonejar ab un brahó que hauría fet enveja a un matalasser, ocasionantli varies contusions al cap.

El curda va ser portat al dispensari, y el venerable agresor, a la delegació.

--Vins marca Clariana. R.ª Catalunya, 95

Per una gallina.

A Joseph Collell Pavís, de 51 anys, vehí del carrer de Verdi, 88, baixos, li va fugir una gallina, y per si l'havía o no l'havía recullida Joseph Prats Clotes, de 82 anys, habitant a la casa del costat, varen tenir fortes rahons a les set del matí; tan fortes que exasperat el Prats, se va armar d'una faca y va clavar un cop al Collell, fentli al costat dret del pit una ferida que va ser calificada de pronòstich reservat pel metge del dispensari municipal de Gracia.

Després de curat va ser portat al Hospital Clínich.

L'ancià agresor va ser capturat pel municipal núm. 291, y portat al Jutjat de guardia, juntament ab la faca, tota bruta de sanch.

—Neurastenia, anemia, debilitat general, sa curació ab el Miogenol. Demànis farmacies.

A Gracia van ser recullits pels municipals y portats al dipòsit, dos pianos de maneta que no duyen el número corresponent.

— Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura neurastenia. B. Domènech, Rda. S. Pau, 71.

Un home de 30 anys, cego, vehí del carrer d'Amalia, està enamorat d'una dòna de 40, que viu al de l'Aurora. Y per si no li guarda la fidelitat deguda, haventse trobat ahir matinada a dit carrer d'Amalia, ell li ventà unes quantes garrotades, veritablement de cego, fentli més de mitja dotzena de blaus al cap, cara braços y esquena.

Se n'ha passat denuncia al jutjat.

—Vernet-les-Bains: Cita de la bona societat.

Dos vehins de Gracia, de 29 y 89 anys respectivament, van qüestionar al Torrent de l'Olla hont viu un d'ells. El de més anys, clavà un cop de ganivet al altre fentli una ferida de pronòstich reservat al costat esquer.

Una parella de seguretat va capturar al agresor que tenía un trench per haver caigut.

Se van negar a dir el motiu de la baralla.

—Demaneu els acreditats Aixarops y Horxates extra superiors Ferrer y Gili.

Al carreró del Hort de Sant Pau, una dòna's divertía molestant a's tranzeunts ab frases insultants, però'n va trobar ún que s'ho va pendre pel cantó que crema y li plantà dúes bofetades extra originant un gros escàndol. Se'n donà part al Jutjat.

—Al carrer Sta. Agna, 21, arriben nous dischs Odeon-Fonotipia pera gramofon.

Una dòna que viu rellogada al Arch del Teatre, va fer portar al Jutjat a la mestressa del pis perque diu que li va furtar 330 pessetes que tenía guardades dins d'una capsa de llauna.

La Secció permanent d'educació y instrucció del C. A. de D. del C. y de la I., convoca a tots els socis del Centre a Junta general extraordinaria que se celebrarà demà, 28 del corrent, a les deu de la nit de primera convocatoria y a dos quarts d'onze de segona, pera procedir a la elecció del vocal directiu.

—Lavabos novetat, calentadors, banys, waters, preus baratíssims. Lacoma germans, Passeig de Sant Joan, 44.

Hem rebut d'un suscriptor, a la memoria de J. M. la cantitat de cinch pessetes, que les havem distribuides entre families necessitades.

— Bonichs regals en mobles de jonch esmaltat. Fabrica, P. de Gracia, 115.

BARCELONETA.—Fà algun temps se concedí al president de la comissió de la Creu Roja d'aquesta barriada, el conegut metge don Joan Coma y Pedrals, la gran placa de honor y mèrit de dita benèfica institució.

Al conèixers la nova, la Junta Directiva de l'esmentada comissió acordà adquirir per suscripció les insignies de la més alta distinció que concedeix la Creu Roja, y el passat dilluns, a la nit, ne feren entrega a l'interessat, celebrantse ab aital motiu una festa íntima a casa del senyor Coma.

El vis-president, senyor Dardet y Casamada, al fer entrega de les insignies, pronuncià un hermós discurs apropiat a l'acte, contestant l'agraciat ab sentides paraules.

Després els assistents foren obsequiats ab un suculent refresch, fent els honors de la casa la senyora Dolors Roca de Coma, qui fou obsequiada ab una artística toya de flors.

—Els tradicionalistes d'aquesta barriada celebraren dimars la festa onomàstica de don Jaume de Borbón.

Al matí celebraren una missa de comunió, essent celebrant mossen Nicolau Casarramona, rector d'aquesta parroquia, qui pronuncià un sermó apropiat a l'acte; al mitgdía se reuniren en el Centre Obrer Tradicionalista en fraternal dinar, brindant els senyors Carceller y Janer, y a la tarda, tingueren una vetllada en la que's llegiren poesíes, se interpretaren peces musicals y se pronunciaren entusiastes discursos.

La concorrencia que assistí als tres esmentats actes fou extraordinaria.

Forces de la guardia civil y del cos de seguretat estigueren preparades pera reprimir qualsevol incident que s'hagués presentat.

DE FORA

—Dimars, a la tarda, l'alcalde de Vendrell telegrafià al senyor governador dientli que l'anàlisis directe de les deyeccions de la dona morta, no revela el virus colèrich.

L'inspector especial del Govern, quan arribà al Vendrell, estimà molt acertades les mides preses per l'inspector provincial doctor Deó, haventse procedit al anàlisis de l'aigua de que's proveeix l'esmentada vila.

La salut del vehinat es excelent.

—Diuen de Juneda (Les Garrigues) que per totes les parts del poble se venen construint nous edificis, a fi y efecte de poder veure aumentades en el propvinent hivern les 32 prempses hidràuliques que en l'hivern passat estaven dedicades a la industria de l'oli, no baixant de 40 les que funcionaràn al moldre l'actual cullita.

—En les excavacions d'Empuries se treballa actualment en el desescombrament dels restes d'un temple recentment descobert. Aquest ofereix un «peribubulum» o pati porticat en el que estava el santuari, tenint la disposició molt semblant al temple de Iris de Pompeya, y que, segons el sabi arqueòlech don Manuel Cezuno, que tan bé ha estudiat sobre'l terreny tot lo que's refereix a lo que podríem anomenar la civilisació emporitana a Catalunya, deu remontarse a la introducció, en el sigle II, dels cultes orientals de Isis, Serapis, Mitra, etc., en el mon romà.

—En el mes d'octubre vinent a Terrassa s'hi inaugurarà el Teatre Principal, que s'està construint.

—En el concurs de sardanes que hi haurà diumenge a la tarda, a la plaça Major de Vich, se concediràn un premi de 150 pessetes, otorgat per l'Ajuntament, y un segon premi de 100 pessetes, per l'Unió de Sardanistes. Ademés, el senyor Bosch, diputat a Corts, y el senyor Verdaguer, diputat provincial, ofereixen dos premis més; de 25 pessetes, el primer, y de 40, el segón.

—Diu «Ceretana» de Puigcerdà:

Malgrat no oferir encara'l tranvía de Burgmadam totes les comoditats que ha de tenir, els trens hi arriben plens de passatgers que també visiten la nostra vila, quedant maravellats de les belleses del paisatge, dels voltants del estany, plens d'arbreda y elegants xalets y torres.

Parlant de la visita del governador de Girona a n'aquella vila diu:

«El señor gobernador con el secretario subió á las Casas Consistoriales, en donde practicó una inspección muy detenida de toda la documentación referente á los servicios municipales. Poderosamente les llamaron la atención en nuestro rico archivo, varios títulos en pergamino de los siglos XIII, XIV y XV, con sus artísticos sellos de cera pendientes, y el tesoro de testimonios de los brillantes timbres de gloria que conquistó Puigcerdá, durante la última guerra civil.»

—El pròxim mes d'agost se celebrarà a la vila de Banyoles (La Garrotxa) la festa del peix ab el següent programa:

Día 14.—Arribada a Banyoles de les autoritats, representants de l'Ajuntament de Barcelona, de la Junta municipal de Ciencies naturals, comissionats d'entitats y corporacions populars, agrícoles y industrials.

Día 15.—A les set del matí, concurs de pescadors a l'Estanyol del Vibà, organisat per la societat La Carpa, concedint premis en metàllich y objectes d'art. A les vuit, esmorzar piscatori a Porqueres; a les deu, ofici a la iglesia parroquial de Santa María dels Turers; a les onze, sardanes a la Plaça de la Constitució; a les tres de la tarda, sardanes a la Plaça dels Turers; y a dos quarts de quatre, regates en el llach pel Reyal Club de Barcelona. Nit: Teatres, balls de societat, cines, concerts, etc.

Día 16.—A les dèu del matí, obertura del Laboratori Ictiogènich municipal, en el saló de sessions de les Cases Consistorials, «vermouth» d'honor als invitats; a dos quarts de cinch de la tarda, Festa del Peix, organisada per la Junta municipal de Ciencies Naturals de Barcelona; llençament al llach de milers de peixos en grans globos de cristall, assistint a l'acte tots els alumnes d'abdós sexes, de les escoles públiques y particulars de Banyoles, la colonia escolar de Barcelona, les autoritats y representacions, prempsa, tripulacions y demés invitats. Els noys cantaràn l'Himne del peix y se'ls obsequiarà ab un brenar. A les sis, regates en el llach per «amateurs» y senyoretes; a les vuit de la nit ball de gentilesa. Durant aquest festeig s'illuminarà Banyoles ab profusió de fochs de bengala. A les deu, festa nocturna en el llach, simulant un gran combat naval, precedit d'una cabalcada a la que hi concorreràn quaranta embarcacions illuminades y adornades. La ribera del llach de Banyoles estarà bonicament illuminada. En els passeigs de circunvalació s'establiràn bars, cafès-restaurants y tota classe de llochs de venda de refreschs y begudes.

Durant la nit, balls de societat, teatres y cines.

Día 17.—A les dotze, festa de beneficencia, organisada en honor dels refugiats als establiments de beneficencia de Banyoles.

Tornaboda general, sardanes y balls de despedida.

— Sabadell. Festa major. Programa:

Día 29 de juliol. — Tronada, passada de gegants, nans, Cu-cut y Patufet; cercavila per la banda municipal, concert.

Día 30. — Cursa de bicicletes ab premis; missa de campanya y entrega d'una bandera a la Creu Roja; aviada de 1.000 coloms missatgers; cercavila; inauguració de la tòmbola de beneficencia; partit de foot-ball entre'l Club Deportiu «Español» y el «Universitary», de Barcelona; sessió necrològica a la Lliga Regionalista, dedicada a Teodor Llorente, organisada per la Joventut Regionalista; concert, concurs de sardanistes al Camp de Sports, concert y ball de sala.

Día 31. — Tritlleig de campanes, tronada, gegants y nans; cercavila, representació de l'òpera den Damià Casademont, concert, ball de plaça.

Día 1 d'agost. — La Societat Colombòfila farà a Almacelles (plana de Lleida) una aviada de coloms y se premiaràn els coloms que primer arribin a Sabadell. Passades, concert, curses de cintes, festes polulars a la plaça del Vallés, enlairament de bombes; sardanes a la plaça Major, professó solemnial, teatres y cinematògrafs, concert, balls al envelat y casinos.

Día 2. — Solemnial ofici, revista de bombers, concerts, putxinel·lis, batalla de flors, sardanes a plaça, ball al envelat.

Día 3. — Castell de fochs, ball públich a la plaça, ball de beneficencia al envelat.

Cada día grans lluminaries públiques.

Després del concurs de sardanistes, el día 31, a dos quarts de dues de la matinada, sortirà un tren especial cap a Barcelona.

MAL D'AQUEST SIGLE

Vivim en plena febre de negocis; el lema dels temps moderns es viure una super-activitat impossible que desgasta l'organisme, engendra la debilitat de totes les funcions; el desgast del sistema nerviós produeix el desequilibri dels nervis que ocasiona la pèrdua de la són, mal de cap al més petit treball del cervell, tremolor de les mans, debilitat en els peus, ensomnis, «pesadillas», ab pèrdua de la gana y de l'alegría, que porta fatalment al apocament moral, la hipocondría y la tristesa.

Les males digestions y la debilitat nerviosa cada día en augment per l'alta enervació que hem prodigat; el SURMENAGE ens ha portat a la NEURASTENIA, malaltia que fà estragos en aquest sigle.

Unes ampolles d'aixarop HIPOFOSFITOS SALUD vigorisen el sistema nerviós y ordenen el desordre dels nervis, causa efectiva de la NEURASTENIA adquirida en els fets per la existencia del present sigle.

Demanis en les bones farmacies y drogueries HIPOFOSFITOS SALUD de Climent y Companyía, únich aprovat per la Reyal Academia de Medecina.

Del Port

En la sessió celebrada ahir per la Junta del Port, baix la presidencia de don Ròmul Bosch y Alsina, foren apro-

Multicopista
Reproduce fielmente la escritura manual y la de la máquina de escribir. 3000 copias con un original
Cyclostyle
Pídase el Catálogo á Guillermo Trúniger & C.º : Barcelona : Balmes, 7

vats els comptes corresponents al finit maig, y designat pera substituir al senyor vis-president en ausencies y malalties, el vocal don Joseph Gassó y Martí.

En la indicada sessió se donà compte de varies Reyals ordres, entre elles les referentes a l'aprovació del projecte pera l'adquisició y montatge, per concurs, de una quarta Secció pera'l dich flotant y deponent, senyalantse, en conseqüencia el día 10 del prop-vinent mes de octubre pera la presentació de les oportunes proposicions, y del projecte definitiu de les obres d'emplaçament de la nova estació de Sant Bertràn, creació de la Dàrsena del Morrot y Moll de costa.

Ademés, entre altres acorts de menor interés se prengueren els següents:

Completar la organisació de vigilancia en els tinglados, quan precisi tenirne algun obert pera atendre a les feines comercials que sigui necessari verificar en hores extraordinaries, y adquirir a expenses de dita Junta, els elements que siguin necessaris el senyor Director de Sanitat del Port pera deixar completament organisat el laboratori bacteriològich al seu càrrech, d'import 8,079'25 pessetes, inseguint en sa constant conducta de no escassejar medis en defensa de la salut pública, a pesar de no ser dita corporació la directament cridada a proporcionarlos.

—De Cette, han arribat els vapors «Villa de Soller» y «Ciudad de Mahón», ab càrrega general, amarrant al moll de Muralla.

—El vapor anglés «Almagro», ha arribat ab càrrega diversa de varis ports del nort d'Europa amarrant al moll de Barcelona.

—De Mahó ha arribat el vapor «Isla de Menorca».

Teatres

CATALA

Diumenge a la nit y baix la direcció den Pere Boquet, se representarà al Ateneu Obrer del districte II, el conegut drama den Pitarra «Els Segadors».

Aquest acte serà a benefici d'un empleat del Centre, el qual va sofrir un desgraciat accident el prop-passat dissapte.

Tribunals

Jutjat de guardia pera avuy: Fins a les onze del matí, el de Llotja; y fins a la nit el de l'Universitat.

***

Jutjat de guardia:

El de la Concepció durant les 24 hores que ha passat de guardia, ha instruit 19 diligencies, entre les quals n'hi hà per lesions, furt, amenaces y estafa.

Per les de lesions han sigut detinguts Joan Deulofeu y Manel Guimerà, per furt Jordi Monte y per estafa Sebastià Tort.

També ha sigut detingut Joan Bellvé, el qual era reclamat, y s'ha instruit la corresponent diligencia per la mort de María Demestre.

Agricultura

La Unió de Viticultors va celebrar el prop-passat diumenge un miting de propaganda a Viladecavalls, prenenthi part els senyors Turu Delgado, Solà, Parellada y Febrer Roses.

El Consell Comarcal de Falset fa una activa propaganda en prò de la Unió.

MERCATS DE COTÓ

Telegrames facilitats per D. L. Mata y Pons, de Barcelona

26 de juliol de 1911.

Mercat de Liverpool

	Obre	Alsa	Baixa
Juny-Juliol.	—'—	—'—	—'—
Juliol-Agost.	6'66	—'—	—'14
Agost-Setembre.	6'50	—'—	—'13
Octubre-Novembre	6'14	—'—	—'14
Janer-Febrer	6'09	—'—	—'14
	—'—	—'—	—'—
Telegrama 12'15. Vendes 5.000			
Disponible	6'87	—'—	—'27
Juliol-Agost	6'54	—'—	—'26
Agost-Setembre	6'37	—'—	—'26
Janer-Febrer	6'00	—'—	—'23
Tanca Liverpool.			
Juny-Juliol.	6'65	—'—	—'15
Juliol-Agost.	6'49	—'—	—,14
Agost-Setembre	6'19	—'—	—'16
Setembre-Octubre	6'11	—'—	—'17
Octubre-Novembre	6'07	—'—	—'17
Novembre-Desembre	6'06	—'—	—'17
Desembre-Janer	6'06	—'—	—'17
Janer-Febrer	6'07	—'—	—'18
Febrer-Mars	6'08	—'—	—'18
Mars-Abril	6'09	—'—	—'18

Mercat de Nova York

	Obre	Alsa	Baixa
Juliol	13'13	—'—	—'17
Agost	12'20	—'—	—'26
Octubre	11'45	—'—	—'01
Janer	—'—	—'—	—'—
Telegrama segón.			
Juliol	13'10	—'05	—'20
Agost	12'27	—'—	—'19
Octubre	11'44	—'—	—'02
Janer	—'—	—'—	—'—
	—'—	—'—	—'—

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

Incident a Larache

A Alcàzar

Madrid, 26, 10 matí.

Alcazarquivir.—Ha arribat un convoy de queviures.

La calor es irresistible.

Moren molts cavalls.

Ahir un peató del correu espanyol que venía de Tánger va caure al mitg del camí, víctima de una insolació.

La temperatura es de 53 graus.

Regna tranquilitat.

La salut de les tropes es excelent, fora algunes febres, efecte de les aigües y de les fruites, de les que se n'abusa.

Un creuer alemany

Tenerife.—Ha fondejat el creuer alemany «Eber», procedent de Agadir, ahont va anar a entregar la correspondencia oficial.

Impresions oficials

Madrid, 26, 2 tarda.

El senyor Canalejas, al rebre avuy als periodistes, ha dit que acabava de conferenciar ab el ministre d'Estat, que li ha manifestat que no hi hà novetat en les qüestions internacionals.

Y de passar alguna cosa — ha afegit el president pel seu compte — serien impresions summament agradables malgrat els periòdichs de la dreta, que se empenyen en aquissarnos contra França.

Es inexacte lo que's diu d'haverhi molts malalts entre les tropes de Larache.

Sembla que hi hà gent empenyada en pintar les coses negres y no's deturen davant de cap respecte ni davant de cap conveniencia.

El ministre de la Guerra, que ha visitat aquest matí al president, se lamentava també de que's propalin noticies falses mortificants pera l'exèrcit.

Altre incident

Madrid, 26, 9'15 nit.

Noticies de Mazagàn donen compte d'un incident ocorregut prop de Casablanca entre'l cònsul d'Espanya a Mazagàn, que viatjava acompanyant al bisbe P. Cervera, y uns soldats de la mehalla francesa, que volgueren detenirlo.

L'incident s'arreglà al acte, sense escàndols, avalots ni reclamacions.

A Tazza.-Telegrafia sense fils

Tànger.—Una carta de Fez assegura que s'està preparant en aquella capital una forta expedició, la meitat composada per soldats francesos y l'altra meitat per forces de la mehalla del Soldà, pera ocupar Tazza.

—En el vapor «Wetzab» arribarà demà a Larache, material de telegrafía sense fils, per ordre del Maghzem.

Els socialistes

Madrid, 27, 12'30 matinada.

Don Pau Iglesias y don Vicens Vera representaràn a les societats espanyoles en el miting contra l'acció al Marroch que se celebrarà el día 3 a París.

El día 6 vindràn a Madrid varis representants socialistes pera assitir al miting que s'ha de celebrar ab el mateix objecte.

De Tetuàn

Tetuàn.—Pera celebrar la festa de Santiago el nostre cònsul va organisar una preciosa vetllada en els jardins del Consulat, que ha resultat animadíssima.

A les tres de la tarda d'ahir arribaren en el vaporet de la Junta d'Obres del Port de Ceuta nombrosos invitats ab la banda del regiment del Serrallo.

Entre ells y altres que arribaren en el apor «Virgen de Africa» se comptaven bastants quefes y oficials de la guarnició de Ceuta y d'aquesta un centenar de families.

De Tetuàn hi han assistit la colonia espanyola, les families hebrees més importants y moros prestigiosos.

Pera final s'han cremat vistosos fochs artificials que'ls moros admiraven desde la plaça d'Espanya plena de indígenes que aplaudien.

D'Agadir

Tànger. — Un radiograma de Agadir diu que aumenta la colonia europea havent desembarcat últimament s's comerciants alemanys, quatre francesos y un anglés.

Un protegit alemany que té un germà que es íntim del Soldà Hafid ha arribat a Agadir pera conferenciar ab les autoritats alemanyes.

En tota la regió hi hà gran oferta de demandes de terreny, però les transaccions se fan difícils pels kaids, que troben defectes en tots els títuls de propietat.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

França y Espanya

París, 26, 10'40 matí.

Els diaris diuen que'ls senyors García Prieto y Geoffray han arribat a un acort sobre les línies generals del «modus vivendi» destinat a evitar la repetició d'incidents a Alcàzar.

Afegeixen que aquest acort se farà públich a darrers d'aquesta setmana.

Una conferencia

París, 26, 10'57 matí.

Londres. — La conferencia celebrada ahir pels ministres Asquith, Grey y Lloyd George y l'embaixador d'Anglaterra a París, Mr. Bertie, va versar sobre la qüestió del Marroch.

França y Alemanya

París, 26, 11'25 matí.

Colonia.—La «Gazeta de Colonia» afirma que Alemanya no pot acceptar cap modificació en el «statu quo» referent al Marroch, perque sería perjudicial als seus interessos.

En la qüestió de les compensacions que reclama Alemanya, per rahó del increment del poder francès al Nort d'Africa, no's tracta d'assumptes colonials, sino del equilibri europeu, l'arranjament del qual correspón a Europa.

En tals circumstancies—afegeix—convé advertir que no es el moment propici pera tirarse pedretes.

Anglaterra y Alemanya

París, 26, 11'50 matí.

Plymouth.—El «Morning News» diu que la visita de la esquadra anglesa del Atlàntich a Noruega ha sigut suprimida, ab motiu de l'actitut d'Alemanya en la qüestió del Marroch.

Corre'l rumor a Davonport de que'ls marins de varis barcos han rebut ordre d'embarcar al primer avís.

Impresions optimistes

París, 26, 8'20 nit.

«Le Temps» diu que lo mateix Alemanya que França segueixen en actitut conciliadora, confiant en que s'arribarà a una solució satisfactoria.

Aclaració

París, 26, 8'33 nit.

Londres.—La supressió de la visita de la esquadra anglesa a Noruega es deguda al cambi de programa del «Homme-fleet» y de la flota del Atlàntich, sense que tingui cap relació ab els successos del Marroch.

L'inmixtió anglesa

París, 26, 8'47 nit.

Berlin.—Als centres oficials diuen que la injustificada inmixtió d'Anglaterra en les negociacions franch-alemanyes, respecte de punts agens a la qüestió del Marroch, enclou el perill de provocar la interrupció d'aquestes negociacions.

Acort franch-espanyol

París, 26, 8'55 nit.

M. Caillaux ha conferenciat aquest vespre ab M. De Selves.

Se confirma que l'acort franch-espanyol, destinat a impedir la repetició d'incidents anàlechs als ocorreguts darrerament a Alcàzar, serà firmat abans d'acabarse aquesta setmana.

L'actitut d'Angleterra

París, 26, 9'57 nit.

Londres.—Una nota oficiosa diu que no ha sorgit cap factor que pugui pertorbar les negociacions en curs entre Fransa y Alemanya.

Afegeix la nota que'l Govern anglès no ha pensat en cap intervenció encaminada a pendre part en aquestes negociacions. No fa més que seguir la qüestió molt de prop, ab l'objecte de salvaguardar els interessos britànichs.

La prempsa alemanya

Alguns diaris acusen a Anglaterra de buscar la manera de distraure a la opinió dels assumptes interiors.

París, 26, 10'45 nit.

Londres. — Primer Mr. Asquith y després M. Cambon y Mr. Mackenna han estat al «Foreing-Office», cambiant impresions sobre la qüestió internacional.

Cambi d'impresions

París, 26, 10'4 nit.

Berlin. — La prempsa alemanya comença a manifestar el seu enuig, barrejat ab curiositat y inquietut, per l'actitut de la diplomacia anglesa.

Informació extrangera

(DE L'AGENCIA HAVAS)

Política anglesa

París, 26, 10'48 matí.

Londres. — Mr. Balfour ha publicat una carta aconsellant als unionistes a prepararse pera una gran lluita en tot el país, ahont comença la campanya ab motiu del «Parliament-bill».

Diu que l'armonía y la disciplina son essencials pera assolir la victoria definitiva.

D'aviació

Londres. — En la etapa Edimburg-Bristol, del circuit d'aviació organisat pel «Daily Mail», en Beaumont ha sigut el primer d'arribar a Bristol.

En Vedrines ha arribat en segon lloch.

Viatge regi

París, 26, 8'10 nit.

Bruseles. — Han arribat la Reina de Holanda y el princep consort, essent aclamats.

D'aviació

París, 26, 8'27 nit.

Londres. — Avuy s'ha corregut la darrera etapa (Bristol-Brooklande), del circuit d'aviació organisat pel «Daily Mail».

Ha guanyat la cursa en Beaumont.

Catástrofe

París, 26, 8'49 nit.

Tokio. — Un violent tifon ha devastat una gran extensió entre Tokio y Yokoama.

Hi hà un centenar de morts.

Desafío

París, 26, 9'46 nit.

S'ha verificat un duèl a espasa entre M.M. Bernstein y Maurice Pujo.

M. Bernstein ha rebut una puntada al avant-braç.

M. Maurice Pujo ha resultat ab dues ferides al avant-braç.

Banquet

París, 26, 10'12 nit.

Bruseles. — S'ha celebrat un banquet de gala en honor de la Reina d'Holanda.

El Rey de Bèlgica y la Reina Guillemina han cambiat afectuosos brindis, constatant les simpaties recíproques y les aspiracions comunes per la solidaritat de interessos que uneix als dos pobles.

MÉS TELEGRAMES
Y TELEFONEMES
DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 26, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Decrets de Governació y de Instrucció, coneguts ja, entre ells el nomenament de don Joseph Castelló pera delegat regi president de la Junta local de primera ensenyança de Castelló de la Plana.

El diari «España Nueva»

Aquesta nit, a les deu, se reuniràn a la redacció de «El Liberal» els directors de periòdichs pera tractar sobre la conducta seguida per «España Nueva» en les seves relacions periodístiques.

La carta convocant a la reunió la firma el director de «El Radical», don Ricart Fuente.

De la setmana tràgica

«El País» recorda que avuy fà dos anys que començà a Barcelona la vaga general y diu que tot Barcelona, fins la burgesía y el capitalisme, simpatisaren ab la protesta.

Sí; fou més roja de lo que somiaren els més ilusos dels seus organisadors; se cometeren alguns crims, però menys dels que exagerà la fantasía y dirigí la malicia.

La Historia farà justicia a n'aquest moviment revolucionari, com pochs generós.

Fou vençut més que per la força del Govern per la desorganisació dels partits revolucionaris.

La noticia del Barranch del Llop també restà força a la revolució, perque va fer reaccionar quelcom a la opinió.

D'haver anat unides totes les forces revolucionaries d'Espanya altres haurien sigut l'alcanç y l'èxit de la jornada.

De lliçó deu servirnos a tots els revolucionaris.

Honrem avuy—afegeix—«el arranque» dels vaguistes barcelonins y no oblidem la maldat de la inquisitorial repressió, més infame que sanchnanta.

Sanchnanta batussa

Almería.—Per qüestió de regar disputaren varis vehins del immediat poble de Turre.

La disputa degenerà en baralla y s'entaulà una veritable campanya campal.

Se creuaren 30 y tants trets y resultaren morts Pere Martínez y Lluís Perez y ferits de gravetat els restants.

De San Sebastián

San Sebastián.—Ahir, a la tarda, se jugà en el camp de Ondarreta el segón partit de futbol, entre'ls equips de San Sebastián y Barcelona.

Quedaren empatats.

La lluita fou molt interessant.

Espanya y Portugal

Madrid, 26, 2 tarda.

De Portugal no'n tenía noves noticies el senyor Canalejas.

Continua rebent cartes y telegrames de monàrquichs y republicans, en gran nombre.

S'adverteix que ara son els monàrquichs els que més se queixen.

El senyor Canalejas diu que té la conciencia tranquila de cumplir ab son dever, y ab això'n té prou.

Ha exposat el seu disgust el quefe del Govern per lo que diuen alguns periòdichs de que'ls «guardinhas» ofenen al exèrcit espanyol en la frontera, perque això, sobre ser completament inexacte, es denigrant fins exposarho.

Mides de previsió

Aquest matí ha passat el senyor Canalejas gran estona conferenciant ab els inspectors de Sanitat, pera seguir adoptant mides de previsió.

Concurs de natació

Valencia.—S'ha celebrat el concurs de natació.

Formaven el jurat el comandant de Marina, el president del Club Nàutich y el de la Societa Gimnàstica.

S'havien inscrit pera la lluita 90 nadadors.

La Copa l'ha guanyada en Llari.

L'anglès Prince ha recorregut 400 metres.

La Copa de virada y 175 pessetes han correspost a n'en Bañudos.

La carrera de resistencia, de 100 metres, Copa de Valencia, l'ha guanyada en Prince.

La qüestió sanitaria

Madrid, 26, 4'15 tarda.

Les alarmes que havien sorgit en alguns punts d'Espanya, respecte a la salut pública, s'han apaibagat.

Les noticies que's tenen del extranger no acentúen la gravetat: més bé son optimistes.

Ab tot, el Govern prosegueix en sa tasca profilàctica, havent adquirit uns petits aparells de desinfecció que's colocaràn en totes les estacions.

El moviment obrer

De vagues no hi hà rès de nou.

La de Màlaga la considera'l Govern acabada.

La situació en general es tranquila, per lo que respecta a moviment obrer.

Despatx

El president del Consell ha rebut avuy nombroses visites, entre elles la del Director general de Registres.

Com que aquest té el propòsit de sortir aviat de Madrid, ha despatxat nombrosos assumptes de la seva Direcció ab el senyor Canalejas, com a ministre de Gracia y Justicia.

També ha despatxat llargament el senyor Canalejas ab el Director general de Comunicacions.

El Consell

A dos quarts de cinch se reuneixen els ministres a Governació.

El Consell serà administratiu y acabarà a les set de la tarda.

Al entrar al Consell

Madrid, 26, 5'15 tarda.

Com hem anunciat, a dos quarts de cinch s'han reunit els ministres en Consell al ministeri de la Governació.

El ministre de la Guerra, al entrar al Consell, ha ensenyat als periodistes un telegrama que acabava de rebre del tinent coronel senyor Fernandez Silvestre donant compte al Govern de que dels 2.000 homes que hi hà entre Alcàzar y Larache, solament 39 son a la infermería, en sa majoría de còlichs per l'abús de les fruites; es a dir que la proporció de morbositat es allí menor que en les tropes de guarnició de Madrid.

El ministre d'Instrucció pública ha dit que portava al Consell el dictamen de la ponencia sobre'l quadre de Monforte.

El de Foment hi portava el projecte sobre sanejament del sub-sol de Madrid.

Dels demés ministeris se despatxaràn en el Consell alguns expedients de escàs interès.

Coses de Portugal

«La Mañana» publica unes declaracions del emigrat portuguès Homen Cristo, contestant a les que ahir publicava'l senyor Vasconcelhos en «Heraldo».

Diu que entre'ls impugnadors de la República portuguesa hi hà fins lliurepensadors que s'han passat la vida lluitant en prò de la democracia, sense obtenir may el més petit favor de la monarquía.

L'enviu dels reservistes a la frontera, que es el suprem esforç militar de Portugal, demostra que la República no'n té prou ab l'exèrcit normal pera defensarse.

Adverteix que ni en Joao Franco, ni l'Alpoin, ni altres reaccionaris molesten a la república, ni als republicans. Per lo tant, els actuals conspiradors no son instruments de la reacció ni del clericalisme, com ha dit el senyor Vasconcelhos.

Diu que'ls reservistes entraren a les poblacions donant visques al rey y a n'en Paiva Conceiro, y demanaven caritat pels carrers, insultant als oficials.

L'incendi de Stambul

Madrid, 26, 9'15 nit.

Aquesta tarda s'ha rebut en el ministeri d'Estat un telegrama del ministre d'Espanya a Constantinopla, donant compte de que després de grans esforços s'ha conseguit dominar l'incendi que va esclatar fa tres dies a Stambul, però s'ha reprodüit ab gran violencia.

El número de cases destruides s'eleva a 9,000 y a 100,000 el de persones que han quedat sense llar.

El ministre de la Guerra turch, al qual li va caure al damunt una viga encesa, millora.

El ministre d'Espanya, per ordre del nostre Govern ha donat el pèsam al d'aquell país, per la catàstrofe.

El còlera a Trieste

Del 17 al 25 del actual hi ha hagut a Trieste set invasions colèriques, ab tres defuncions.

El 25 hi ha hagut un cas sospitós.

Comiat

Avuy s'han despedit del subsecretari d'Estat, pera empendre l'estiueig, l'embaixador d'Italia el ministre dels Països Baixos y el de Noruega.

La política anglesa

Segons informes rebuts en el ministeri d'Estat, s'ha agravat d'una manera considerable la situació política d'Anglaterra, com a conseqüencia dels avalots promoguts a la Cambra anglesa al parlar el quefe del Govern, Mr. Asquith, y contestarli el dels conservadors, mister Balfour.

El Rey

Informes oficials donen compte d'haver arribat a Cowes, sense novetat, en son yacht «Giralda», el Rey Don Alfons.

Consell de ministres

El Consell de ministres ha terminat a les set.

El ministre de Foment ha donat als periodistes la següent referencia de lo tractat en el Consell:

El president—ha dit el senyor Gasset—ha donat compte al Consell del rossech dels incidents del Marroch.

Afortunadament hi hà bones impresions y armonía entre Fransa y Espanya. No sols regna armonía, sinó que s'ha lograt arribar a una solució de veritable concordia.

Hem parlat dels assumptes de Portugal en ses relacions ab el Govern. Aquest se troba sotmès a dues tendencies: la dreta y la esquerra. La primera suposa que se la molesta, y la segona opina que's fan moltes concessions als altres elements.

El Govern en aquesta qüestió s'ha colocat en un terreny equidistant d'abdues tendencies, mantenint l'imperi del dret.

La reclamació per la detenció d'un sacerdot portuguès en nostre territori s'ha fet oportunament y no s'ha entaulat a propòsit de lo que's compta dels «guardinhas» de la frontera, perque no apareixen comprovats els fets.

Hem parlat llargament de les qüestions sanitaries y del cas en que sía precís el crèdit extraordinari, pera que's reuneixi el Consell d'Estat y l'informi.

Per fortuna, fins ara, a pesar de tot lo que s'ha dit, res ha succeït a Espanya; y puch afirmarho aixís. El Govern no ocultaría res, si succeís, y atendría immediatament a sofocar qualsevol guspira. S'adopten precaucions ab la major energía.

El Consell s'ha ocupat també de la crisis agraria a Saragossa, assumpte que preocupa molt al Govern—segons diu el ministre de Foment—per lo difícil d'arbitrar recursos.

Quelcom se podría fer en la qüestió de camins vehinals, però això va més pera'ls vehins dels pobles rurals que pera'ls de la capital.

Hi hà que fer quelcom en favor d'aquella classe obrera y s'ha parlat de la necessitat de veure quines obres poden empendres.

Altre expedient de que també ha donat compte'l senyor Gasset es el de les obres del port de Motril. L'ampliació d'aquest es necessaria y urgent. Se troba presupostat en 1.800,000 pessetes. Els informes tècnichs son tots favorables.

El ministre, en vista de la cantitat a que ascendeix el presupost, ha volgut detallar l'expedient, entenent que en obres públiques d'aquesta consideració deu anarse conscientment a la seva realisació per anyalitats, no pesant aquests serveys en el presupost extraordinari.

El Consell ha acordat de conformitat ab el ministre.

El Govern ha acordat notificar al ministre d'Estat, pera que aquest ho fassi al embaixador alemany, la seva opinió favorable a que'l quadro den Van dez Goez no surti d'Espanya.

El ministre de Marina ha donat compte al Consell, y ha quedat aprovat, d'una modificació en el reglament de l'almadraba.

Jo — ha afegit el senyor Gasset — he donat compte de lo que succeeix ab els productes que varen ser enviats a l'Exposició de l'Argentina.

El Govern se va comprometre a costejar l'enviu dels productes y la seva devolució y ara resulta que no hi hà crèdit pera això.

Hem acordat oficiar al representant de Espanya a Buenos Aires pera que, ja que la Cambra de Comerç s'ha ofert a avençar els fondos, ho fassi, ab la promesa de reintegrarli els gastos, perque'l Govern demanarà a les Corts l'oportú crèdit.

Campanya sanitaria

Madrid, 27, 12'30 matinada.

Acabat el Consell, el senyor Canalejas s'ha reunit ab el doctor Salazar y el ministre d'Instrucció pública, pera ocuparse de la campanya sanitaria.

El subsol de Madrid

Pera tractar de la forma en que s'ha adjudicat el concurs de les obres del subsol de Madrid, avuy, a la nit, se reunirà en el Casino Republicà la Junta d'Unió Republicana.

Instruccions higièniques

L'alcalde de Madrid ha publicat una fulla donant instruccions higièniques, davant la possibilitat de l'aproximació del còlera.

Accident miner

Don Pau Iglesias ha visitat al ministre de Foment pera parlarli del accident ocorregut en les mines de la Carolina, del que'n resultaren 6 ferits.

El ministre ha ordenat immediatament que marxi un inspector a enterarse del estat de la mina y mides que deuen adoptarse pera evitar que's repeteixin, aquests accidents.

Accidents del treball

Firmada per «Varis obrers» publica la prempsa d'aquesta nit una carta dirigida al senyor Dato, en que s'exposa la forma en que es mixtificada la lley d'accidents del treball, demanant que eviti que continúi l'estat actual de coses, de lo que son principals culpables els tribunals industrials per la forma en que funcionen.

Policía de ferrocarrils

Com a conseqüencia de la topada en la estació de Becerril, del tren correu de Asturias ab un de mercaderies, el ministre de Foment ha ordenat a un inspector que giri una visita d'inspecció al material sanitari y a la assistencia facultativa de la línia.

El senyor Gasset, per de prompte, ha dictat una disposició de caràcter general: que totes les estacions, per ínfimes que sien, no estiguin mancades dels elements de socors necessaris a una contingencia qualsevol, que posi en perill la vida dels viatgers, obligant a les companyies a que totes les estacions que siguin cap de línia estiguin dotades del personal y material que les disposicions vigents prescriuen.

Discurs den Mella

En el miting que ahir celebraren a Durango els carlins, el senyor Mella va pronunciar un discurs que fou aplaudidíssim pels seus correligionaris.

Va parlar de la campanya regionalista y digué que vuit o deu anys enrera, quan els regionalistes catalans exposaren el seu programa en la tribuna parlamentaria, hav'a tingut ja l'honra de defensar lo mateix en el Congrés, en els periòdichs, en mitings polítichs y actes acadèmichs.

La llibertat, tota classe de llibertats veritables, no pot trobarse més que en una societat cristiana, en les nacions en que's posa la Creu sobre la Corona.

Va aludir al miting conjuncionista de Eibar pera dir que no hi hà vincle espiritual entre'ls que's peguen a Barcelona y Bilbao pera practicar entre sí la força.

Obliden la historia gloriosa y demostren falta de patriotisme.

No'ls pregunteu en què argumenten el seu criteri, perque no sabràn contestar; no fan més que negar.

Van contra la propietat, la religió; defensen l'associació y neguen el dret de associació; prediquen la pau y ab sa conducta, donantse cops, demostren que volen la guerra al carrer.

Telegrama de D. Jaume

«El Correo Español» publica el següent telegrama:

«Feliu. — Diputat. — Madrid. — Saludo als meus sempre fidels. Agraït a la unànim adhesió y sincers vots. La vostra llealtat es garantía de que encara pot esperarse la salvació de nostra volguda Espanya.—Jaume.»

Els republicans judicats per ells mateixos.

«España Libre», al recordar que fa dos anys que va començar la setmana tràgica, diu que actualment existeixen les mateixes rahons que allavors pera una altra setmana tràgica, la qual va servir pera donarnos a conèixer a nostres diputats republicans.

Ni un sol—diu—va estar en son lloch.

Aixís varen fer fracassar aquell moviment y distanciaren cinquanta anys la revolució.

En Lerroux se va deturar en un poble proper, marxant d'allí a Londres. Després va arribar, quan tot estava acabat. Y en Soriano era a Granada, discutint ab un sacerdot sobre'l dogma.

Troba bufo que s'anés a celebrar un miting contra la guerra, a Barcelona, ahont precisament va ocórrer la setmana sanchnanta pera evitar la guerra, perque les propagandes se fan en els punts ahont les idees no tenen arrels.

Diu després que'l moviment de Barcelona podía dragarse'l trono si no fossin tan llobarts els quefes republicans, que tota la seva força la gasten en injuriarse uns a altres y ambicionar quefatures que no mereixen.

El 27 de Juliol

«España Nueva» dedica un recort entusiàstich a la setmana sanchnanta, y diu que si va fracassar fou perque la hecatombe del barranch del Llop va contenir les indignacions y va refrenar les ansies de rebeldía.

Els espanyols, sempre propicis al arrebatament patriòtich, reacciona en davant de la catàstrofe del 27 de juliol.

Diu que la ombra den Baró y en Clemente García pesaràn com una malediccio sobre'ls autors de la repressió més selvatge que recorda el mon civilisat.

«La Correspondencia Militar» excita al Govern a que impideixi la campanya que fa la Conjunció contra la guerra al Marroch, pel dany incalculable que pot causar entre la massa de gent senzilla y no gaire culta, a la que precisament pertany la majoría dels individuos que en cas de movilisació militar haurien de venir a files.

Pregunta si s'ha esborrat ja de la memoria de nostres governants el quadro d'escenes, episodis y desastres no llunyans que, a més de portar no poca vergonya, ocasionaren la pèrdua de moltes y molt precioses vides.

Poden anar embolcallades en el fons d'aquesta greu qüestió de que tractem, l'honra del exèrcit, que es la de la patria, y l'existencia de molts homes, als quals no hi hà dret a portar a la desgracia y al escorxador, com se porten els caps de bestiar al sacrifici que exigeix l'alimentació del poble.

Diu que aquests dies es lògich que s'invoqui'l recort d'escenes tumultuoses, en ports y estacions, de franca excitació a la indisciplina, de manifestacions que hi hagué en la oficialitat, de viatges en que s'ensanchnaren mans que tenien de castigar, d'homes que en la flor de la seva edat varen caure empunyant un fusell que no devien manejar, y sols, completament sols, lo qual fou en gran part obra d'aquests mateixos homes republicans y socialistes que avuy donen mitings protestant de la guerra y contra'ls quals no va saberse colocar a temps l'acció previsora y enérgica de nostres governants.

Demà es una data molt trista. ¡27 de juliol! Pensi bé el senyor president del Consell de ministres en la sanchnanta lliçó que en aquell dia va rebre y que per lo vist, encara no hem comprès.

Notes donostiarres

San Sebastiàn. — El ministre de jornada ha rebut aquest matí al embaixador de França, celebrant abdós una detinguda conferencia.

Al mitgdía ha pujat al Palau a cumplimentar a la Reina Cristina.

A l'aturnada ha manifestat als periodistes que havia conferenciat telefònicament ab el quefe del Govern.

El senyor García Prieto, parlant de la seva entrevista ab l'embaixador de França, ha dit que aquest li havía indicat les seves bones impresions respecte al «modus vivendi» pera convenir abdós Governs els medis d'evitar els incidents de Alcàzar.

Ha afegit el senyor García Prieto que creu que s'arribarà a concertar aquell «modus vivendi».

Interrogat sobre l'últim incident a Alcàzar, ha dit que era obra d'un boig.

Ha ensenyat als periodistes copia d'un radiograma que a títul de curiositat li havía entregat la Reina Cristina.

El radiograma fou expedit ahir, a les onze del matí a Fonkestown pel Rey desde'l «Giralda», y recullit pel «Reina Regente». No té'l Rey medi de comunicar ab la Reina Victoria y en dit radiograma encarrega a la seva mare que telegrafii a la Reina Victoria, preguntantli per l'estat del infantet Jaume.

La vaga de Málaga

Màlaga.—S'ha celebrat una important reunió en el Centre de Societats obreres «Nuevo faro de Andalucía».

El president ha exposat la necessitat de que cessi la vaga per solidaritat, ja que causa graves perjudicis no essent general.

Després s'ha donat lectura a les bases d'arreglo, que son:

Jornada de vuit hores en tot temps.

Respecte al dret d'associació.

Obligació d'avisar les vagues ab 15 dies d'anticipació.

Ingrés dels esquirols com a socis.

Els obrers blanquers s'han negat a acceptar les bases.

S'ha produit un gran escàndol, y quan aquest era major, ha sonat una detonació d'arma de foch, ignorantse d'ahont ha partit.

Forces de seguretat han entrat en el local desallotjantlo y detenint al president de la societat.

Se creu que l'autoritat ordenarà la clausura del Centre.

Un milió pera Sanitat

Madrid, 27, 1'25 matinada.

En el Consell de ministres s'ha acordat solicitar del Consell d'Estat un crèdit d'un milió de pessetes pera mides sanitaries en previsió del còlera.

Els conseliers d'Estat se reuniràn probablement dins de tres o quatre dies, pera acordar la concessió del crèdit.

París-Madrid

Es probable que pel primer d'agost comenci a funcionar la línia telefònica entre París y Madrid.

Temporal.-Un llamp destrueix la tomba de Ruiz Zorrilla.

Burgos. — Anit va descarregar una formidable tempestat sobre aquesta població.

El bufarut va arrencar arbres y va fer caure parets, causant grans estragos en la ciutat.

Al cementiri de Sant Joseph va caure un llamp al panteó den Ruiz Zorrilla, causanthi desperfectes de consideració. La piràmide que corona'l panteó va quedar partida, cayent a terra un fragment de cinch metres. El bust den Ruiz Zorrilla ha resultat també trencat. El féretre ha quedat al descobert.

Entre portuguesos

Badajoz.—El diari local «Nuevo Diario de Badajoz» publica una carta violentíssima, dirigida al cònsul de Portugal, firmada per l'emigrat monàrquich portuguès Aníbal Suàrez.

Agresió

Albacete.—Ab motiu d'una campanya periodística, un subjecte anomenat Artur Precioso ha engegat un tret contra don Francisco Gàlvez, director de «El Demòcrata».

Les polémiques periodístiques.

Madrid, 27, 1'50 matinada.

S'han reunit els directors de periòdichs de Madrid pera judicar la conducta de «España Nueva», sobre'l desafíu y sobre certes llicencies de llenguatge.

Els reunits consideren irregular y censurable la conducta de tot periòdich que ofengui y injurii, sense que'l director se fassi responsable dels escrits; lamenten les violencies de llenguatge que poden agravar y envilir la controversia, portantla a extrems del tot incompatibles ab la respectabilitat de la classe, y estimen que, sense perjudici de la lliure iniciativa de tots, hi hà un límit que ningú deu traspassar.

Han acordat escoltar al senyor Soriano, que ha expressat aquest desitg.

Religioses

Iglesia de Sant Antoni, de PP. Escolapis (Ronda de Sant Pau). — Avuy, segón aniversari de la setmana tràgica, a les set del matí, se celebrarà una missa de desagravis en sufragi de les víctimes de la persecució religiosa. En dita missa hi haurà ofertori, Comunió general y plàtica pel reverent P. Joan Figueras.

Festes catalanes de Ceret

Diferentes vegades hem parlat de la interessantíssima «Revue Catalane» de Perpinyà, publicació que, com una vestal del Catalanisme, manté viu en el Rosselló el foch sagrat del amor a la llengua, a les costums, a la música y a tot lo de la terra catalana.

«Revue Catalane», que acaba d'arribar a nostres mans, ve vestida de festa ab motiu de les festes catalanes que'ls dies 1, 2 y 3 de juliol se celebraren a la xamosa vila de Ceret del Vallespir, vila arresserada en la serralada de les Alberes y que no separa, sino que uneix els dos troços de Catalunya.

Publica interessantíssims treballs:

«A la gloria del Vallespir», un poema en prosa, garbosament escrit en català pirinench, per en J. de Sant-Salvador, cantant les belleses d'aquella xamosa encontrada. Un fragment de la gran cantada «Cant del Vallespir», escrit en castís català per l'entusiasta catalanista ceretà Joan Amade, professor al Liceu de Montpeller, y posat en música per en Deodat de Severac; cantada que s'ha fet popular y canten ja la majoría de vallespirenchs. Ab l'esmentat fragment hi van reproduits els retrats del poeta y del compositor. Un treball excursionista «Cap a Ceret», escrit en català ab tot amor pel catalanista perpinyanès en Jules Delpont. Una hermosa poesía catalana «Les torres de Cabrenç», escrita per l'«Ermità de Cabrenç»; Una relació pirinenca «Prats de Molló», escrita en francès per Emile Leguiel. Una poesía catalana «Als cantaires catalans del Vallespir», den Víctor Vallespir. Una altra poesía catalana «El Vallespí», del inspirat poeta rossellonès el jove Joseph Pons; Un article en català «Sant Eloy», del «Ermità de Cabrenç», y una poesía rossellonesa «La ceretana», un elogi de la dona pirinenca, escrit per J. Chadany.

Parlant de les festes catalanes de Ceret, diu:

Aqueixes festes que's vegeren afavorides per un temps magnífich, no han estat sols un «succès», sinó que han revestit el caràcter d'un veritable triomf per la idea catalana. El resultat sobrepujà a totes les nostres esperances. Vàrem assistir, en la petita y xamosa y entusiasta vila de Ceret, a la glorificació de la terra rossellonesa. El cor de Vallespir s'esdevingué per alguns díes el cor de tota la nostra regió.

L'entusiasme popular fou gran per tot lo que tirava a exalçar la tradició de la raça: cofies catalanes, portades d'una manera exquisida per totes les noyes y fins per totes les demés dones joves de Ceret y dels seus voltants; sardanes puntejades a les «Arenes» y a la plaça, y ovacionades ab clamorosos picaments de mans, la música de la cobla ab sos instruments y ab ses armoníes tan originals, y per damunt de tot la gran cantada «Cant del Vallespir», entonada, devant d'una gernació de més de quatre mil persones, per trescents cantaires, en els quals llur fervor y sa gravetat, quasi religiosa, al ensemps que entusiasta, ens omplenaren de la més pura y la més dolça de les emocions.

El día 2 de juliol de 1911 es una jornada de gran trascendencia pera la nostra causa. Aquella gernació sentía pregonament que la manifestació no era pas un simple festival d'art incolor y indefinit, sinó que hi bategava quelcom ben català. La música den Deodat de Severac, tan maravellosament adaptada a la lletra den Joan Amade, traduía, ab una frescor, una delicadesa y una força sorprenedores, totes les aspiracions de l'ànima rossellonesa, tota la poesía de la nostra naturalesa y tota la bellesa del nostre ideal. Tant es axís, que'l «Cant del Vallespir» s'ha fet popular; ja'l canten per les treballades; ja'l taral·lejen pels camins y carreteres. Es ja l'himne del nostre país.

Per tots aquests motius devem les enhorabones més completes als organisadors de les festes, a les quals han sabut donar un caràcter regional y pintoresch. Ceret ha vist bategar a les finestres, a les «Arenes» y sota'ls plàtans de sa plaça y de sos «bulevards» els colors groch y vermell de la bandera de les quatre barres catalanes; d'aquests colors que simbolisen pera nosaltres la esperansa d'una renaxença sempre més feconda y sempre més xardorosa y estimada.

¡Visca'l Rosselló!

Municipi

Si be l'Ajuntament se va mostrar contrari al projecte de ferrocarril soterrani metropolità, es un fet que'ls patrocinadors de la idea segueixen avant.

El governador civil ha oficiat al municipi que s'obre una informació pública relativa a la concessió d'un ferrocarril d'aquesta capital, continuació del elèctrich soterrani metropolità de Barcelona, que comprén les seccions de Sant Gervasi, Sarrià, Les Corts, Poble Nou, Sant Martí, grans víes de Reforma A. y C. y càn Tunis.

Don Manuel Calopa solicita la concessió d'una línia de rippers del Arch del Triomf a la Ronda de Sant Antoni per la de Sant Pere, Fontanella, plaça de Catalunya y Pelayo.

Se tracta d'empedrar la carretera de càn Tunis fins al Paralelo, y la del Port.

El cos de telègrafs s'ha dirigit al Ajuntament demanant datos pera establir el ventatjós sistema de comunicacions per tubus neumàtichs, tal com funciona a Berlín y a Londres.

En virtut de la queixa de que'ns vàrem fer ressò, l'alcalde ha ordenat que sigui inspeccionada la clavaguera del carrer den Raurich, pera veure a què es deguda la fetor que se sent.

Els cabrers han presentat un recurs d'alçada contra l'ordre del alcalde limitant les hores de circulació de les cabres.

S'ha fet la subasta pera adquirir plaques retuladores dels carrers d'Hostafranchs.

Preu màxim, 2.144 ptes.; postors, 2; adjudicada per 1.400; rebaixa, 744.

S'ha ordenat al laboratori y als dependents del municipi que siguin rigurosos en analisar y fer examinar mostres de llet.

Les mostres que resultin aigualides seràn denunciades al Jutjat, no sols com adulteració d'aliments, sino com atentat contra la salut pública, perque pot procedir l'aigua de pous y dipòsits infectats.

Havent donat ordre'l tinent alcalde interí del districte VIII, senyor Carreras Candi, de fer retirar els carretons de venda ambulant que no estàn en condicions reglamentaries, s'ha trobat, segons denuncia dels municipals, ab que a la Travessera, que divideix els districtes VI y VIII, els carretonaires al veure venir el municipal del VIII passen a l'acera del devant y diuen que son al VI y que no'ls hi poden fer res.

Els senyors Carreras y Marcilla, tinent aquest del VI, s'han posat d'acort pera que la maniobra no valgui.

Diu el Sr. Serraclara, que dimars, diada de Sant Jaume, va anar expressament a Cà la Ciutat pera presidir la informació oral sobre consums, retirantse en vista de que no hi havía comparescut ningú més.

El senyor Serraclara pensa reunir als tinents y parlalshi de la conveniencia de restringir tant com se pugui la instalació de parades de melons a la vía pública.

En vista d'haverse presentat el cólera a França, la comissió de Colonies escolars, com a mida de prudencia, ha acordat desistir d'enviarne una a Ceret, com havía projectat.

Se diu si anirà a Montblanch.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 26 de juliol.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 % Interior fi de mes	84'05	84'	84'05 d
Ac. F-C. N. Esp.ª fi de mes	90'50	90'35	90'50 d
» Alacant fi mes	91'25	91'10	91'20 d

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'10	per 100
Isabel	11'10	»
Unces y mitjes unces	8'10	»
Quarts d'unça	7'60	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'10	»
Franchs	8'33	»
Lliures	27'10	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d.v. 0'30 % dany	
Londres 90 dies	26'91 d.
» xech	27'45 p.
Paris xech	8'85 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi de mes	84'	84'175	84'125	84'15
» » estat. s. A	85'20			
» » » » B	84'80			
» » » » C	84'85			
» » » » D	84'30	84'25		
» » » » E	83'975			
» » » » F	83'90			
4 % Int. estat. s. G y H	83'75			
Amortis. 5 % estat. s. A	102'40			
» » » B	102'30			
» » » C	102'20			
» 4 % » A	93'70			
» » » B	93'65			
» » » D	93'60			
En dif. ss.	93'60			
Emp. Ml. 1906, series A, B y C (4 1/2 %)	94 50		94'25	94'50
Emp. Ml. 1907, serie D (4 1/2 %)			94'25	94'50
Emp. Ml. Bonos Ref. 1908 (4 1/2 %)	92'85	93'	92'85	93'15
Emp. Diput. Provl. (4 1/2 %)		100'25	100'	100'50
F. de Melilla y Xafarines (6 %)			106'	106'60

Obligacions comptat

Cambi anterior		QUEDA Diner	QUEDA Paper
95'85	Villalba a Seg. (4 %)	95'50	95 75
96'35	» especials Almansa, Valencia y Tarragona	95'50	95'75
97'	» Osca, Pr.ª y altres línies (4 %) 1 a 150.000	97	97 25
80 75	Mines S. Joan Abadesses garantides. N. (4 %)	80'50	80'75
59'15	T. B. França (2 1/2 %)	59'15	59'35
105'75	M. Z. A., Arias, s. A (5 %)	105'75	106'
102'50	» Serie B (4 1/2 %) 1 a 150.000	103'50	103'
98'35	Serie C (4 %) 1 a 150.000	98'35	96'65
57' 85	Reus R. (2 1/2 %)	57'85	58'15
62'	A. V.ª T. no adhes. (3 %)		
77'85	» » » adherides (3 %)	77'85	78'15
45'50	M. Z. O. y Vigo 1880-82	45'50	46'
78'75	Id. id. prio. s. G y H (3 %) n. 1 a 24.903	78'75	79'25
103'75	M. a C. P., 1.ª y 2.ª s. (5 %)	103'75	104'25
95'50	M. a C. P., 3.ª serie (4 %)	95'50	96'
	Vasch-Ast., 1.ª hip. (5 %)		
104 50	» » 2.ª » (6 %)	104 50	105'50
93'25	Olot a Girona (4 %)	93'25	93'75
96'	C.ª Gral. de Tramvies (4 %)	96'	96'50
96'	C.ª Tranv. S. Andreu (4 %)	96'	96'50
103'75	C.ª Barcna. d'Ric. (5 %)	103'75	104'25
96'	C.ª Barcna. d'Ela (4 %)	96	96'50
93'50	C.ª Trasatlántica (4 %)	93 50	94'
80'75	Canal d'Urgell	80'75	81'25
71'50	Stat. G. d'Aigues B.ª (5 %)	71'25	71'50
93.25	» » » » (4 %)	93 25	93'75
100'50	C.ª Gral. Tab. Filip. (4 1/2 %)	100'75	101'25
79'	Stat. G. Sucrera d'Espanya (4 %) n. 1 al 140.000	79'	79'50
97'50	C.ª Asfalts Asland pref.	97'25	97'75
102'75	Port de Tarragona.—Serie A.	102'75	103'25
91'75	Comunitat de Regants de l'Ebre. Bonos pref. (4 %)	91'50	91'75
97'75	F. d'Obres y Construccions, no hip. (4 1/2 per cent)	97'75	98'25
97'25	C.ª Coxes y Auto (5 %)	97'25	97'75
97 25	«Siemens Schuckert», Industria Eléctrica	97'15	97'35
103'50	Stat. Valenciana d'Electric.	103'50	104'
92'50	Navegació y Industria	93'50	93'50

Accions fi mes

90'55	F. C. Nort d'Espanya	90'40	90'45
91'30	Madrid a Saraga. y Alacant	91'20	91'25

Accions comptat

101'	Penins. Telefons, pref. 2.001 a 62.000	101'	101'50
148	«La Energía», Llum y calefacció de Sabadell	148'	148'

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 4'02

4 per 100 interior comptat	84'10
4 per 100 » fi de mes	84'17
Amortisable 5 per 100	102'
Banch d'Espanya	450'
Societat General Sucrera—Obligacions	
» Acc. preferides	40'50
» » » ordinaries	12'50
Franchs	108'45
Lliures	27'40
Banch Espanyol Riu Plata	502'

Darrera hora

Telegrama de les 4'55

4 per 100 Interior fi de mes	84'17

Borsa de Paris

Telegrama de les 2'15

Accions Nort d'Espanya	394'
Alacant	397'

Cambis de la tarda

De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	84'15	84'15	84'15 d
Ac. F-C. N. Esp.ª fi de mes	90'50	90'55	90'55 d
» Alacant fi mes	91 40	»	91'40 p

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accions ferro-carril Atchison	116'50
» » Baltimore	111 75
» » Chesapeake	86'87
» » Union Pacific	195'
» » Missouri Kansas	31'74
Trust del Acer	84

Borsa de Londres

Londres 26

Consolidat anglès 2 1/2 %	77'87
Uruguay 3 1/2 %	76'50
Renda japonesa 4	89'75
» russa 5 %	104'75
Venezuela 3 %	57'50
Colombia 3 %	48'75
Sant Salvador 6 %	100'

Les sessions d'ahir

Ahir al matí el Borsí tancà: Interior, 84'05, d.; Norts, 90'50, d.; y Alacants 91'20, diner.

Dels cambis del darrer dilluns, a les cinch, a n'aquests, se pert 0'05 d'Interior, 0'15 d'Alacants y uns 0'05 de Norts.

= Ahir a la TARDA, m'entero abans d'obrir, que a Madrid al Banch s'han fet Plates a 502 y d'Interior cap operació, haventhi diner a 84'05.

De Borsa després, se'ns envía: 84'05, 07, 10, 12, 15, 20, 22, 25 y 22.

Aquí obre l'Interior a 84'05, cau al enter 84, ab gran animació puja a 84'17, y tanca a 84'15, paper.

París envía: Exterior, 93'30; Norts, 392, 391 y 393; Alacants, 394 y 393 1/2 y 395; Andalusos 248.

S'obre de Norts, a 90'40, se cau a 15 se puja a 50, y se tanca ab diner a 90'40.

D'Alacants s'obre a 91'20, se cau a 90'95, se puja de nou a 91'20 y s'hi tanca ab paper.

Se cotisen de tanca: Andalusos a 54'45; Orenses, a 20, Colonials, a 66'37 y Cotó novembre, a 32'90.

Municipis, comptat 94'50.

Reforma: 92'87 a 93.

De les demés obligacions s'opera: Prioritat Nort 85, Lleida a Reus 79'75, Segovies 95'75, Almanses 95'50, Sant Joan, cantitats petites, 80'87, Frances 59'12, Alacants B, 102'75; C, 96'50; Madrid a Barcelona, directes, 59'75, Almanses adherides 78'12, Orenses 45'50, Càceres a Portugal del 5, 103'75, Electricitat del 5, 104, Urgells 81'12, Aigües del 3, 71'50 a 71'62, Tabachs Filipines 100'75 a 100'87, Bons Regants Ebre 91'62, Catalana Gas 102'75 y Siemens Schuckert 97'12.

Accions, comptat, Colonial 66'25 y «Alumbrado» Poblacions 100'12.

Franchs 8'45 a 8'65. Resten 88'65. Lliures 27'46. Resten 27'45.

Madrid continua enviant: 84'18 ab 20 comptat y 84'17.

= A les cinch el Borsí tancà: Interior 84'15 d.; Norts 90'55, d.; y Alacants 91'40, paper.

De la tanca del matí a n'aquesta, se millora 0'10 d'Interior, 0'05 de Norts y 0'20 d'Alacants.

Coneixem de Madrid: Tabacalera 311, Plates 502, Franchs 8'45, Lliures 27'40 y DARRER de Renda 84'17.

París tanca: Exterior 93'30, Norts 394, Alacants 397, Andalusos 249 y Plates 460.

Es 0'17 menys d'Exterior, 2 franchs més de Norts, 1 d'Alacants, igual que ahir d'Andalusos y 2 menys de Plates.

La paritat ab franchs a 8'55 demostra que estem mitg enter sobre cambi de Norts, 0'70 sobre d'Alacants y 0'40 de Andalusos que han tancat a Borsa a 54'45. Les Plates surten a 99'86.

De lo demés, no ha arribat tanca.

Rebley

Musicals

En el setmanari català «La Roqueta», de Buenos Aires, corresponent al 20 de maig, hi llegim una erudita monografía del compositor y concertista català Conrat Fontova, fill del gran actor català Lleó Fontova, de grata y perdurable memoria.

En Conrat Fontova dirigeix una academia musical a la capital argentina.

Publica també una fotografía del Orfeó Català, de Buenos Aires, en el qual hi hà 40 orfeonistes homes y 20 orfeonistes senyoretes. Dit Orfeó l'ha organisat el seu director Ernest Suñer en la patriòtica societat «Casal Català. Centre de Cultura», d'aquella ciutat. Ab la fotografía s'hi acompinya el discurs en elogi dels orfeonistes y del seu director, que pronuncià en la festa de la revetlla de Pasqua don Teodor Banús y Grau, historiant la seva organisació, filla del entusiasme patriòtich y artístich dels que'l formen.

En el mateix número hi llegim treballs en prosa y en vers d'escriptors catalans que viuen ara en aquella ciutat ultramarina.

Espectacles

TÍVOLI. — Avuy, tarda, a dos quarts de cin «El conde de Luxemburgo» y «La tierra Sol».—Nit, a dos quarts de deu: «A la vera queres», «La fiesta de San Antón» y «La tierra Sol».

TEATRE CÓMICH. — Avuy, dijous. Tarda, a cinch. Especial, a preus de doble. 30 cèntim Colossal matinée. 3 actes, 3. Primer: «El trust los Tenorios», preciosos cants de les Palomas gentinas y Nobles Venecianos. — Segón: El gra diós èxit (2 actes, 2) «Gente menuda», verita triomf de la companyia. — Nit, a un quart de d Programa immens. 35 cèntims. 4 actes, 4. Prim «Huelga de criadas». — Segón: (2 actes, 2) «Ge menuda», obra de veritable èxit.—Tercer: Estre en aquest teatre de «Las romanas caprichos que aquesta companyia estrenà a Barcelona. Próximament «El diablillo de los sueños» y « carro del sol».

IRIS-PARK Carrer de Valenc prop Aribau

Recreatiu monumental. Saló de projeccions. Q tre estrenes diaries. Automóvil gratuit. Gran questra. Skating-Ring. Cotxes de luxe y alt sports.—Avuy, dijous. Estrenes: «Tunis», «Las nas de Cartago», «La clemencia de Jsabeau, pr cesa de Heristal», «Corazón y bandera», «Man que limpia» y altres de gran èxit, que son: « vista Pathe n.º 119», «Jobar cobrador», «Tor criado», «Little Moritz y el moscardon», «El a de gobierno» y «Echa-do de casa».—Demà, div dres, dia de Moda, gran programa elegit, únic Barcelona.

SATURNO PARQU

PLAÇA D'ARMES DEL PARCH

Urals y Sports moderns. — Centre agradabi sim pera'l mon elegant.—Grandiós cafè, conce per bandes militars, tarda y nit.—Diverlit y fre teatre Music-Hall, qual programa's repartei diari a les portes d'entrada. — Grans èxits d'Elo Carbonell, Nuria Marsal y Granito de oro.—Av dijous, debut dels cèlebres y incomparables du tistes italians «Les Dorettas».

LA RABASSADA

Atraccions americanes

Water Chute, Scenical Railway, Alleys Bowling, Cake Walk, Casa Encantada, Palau de la Princesa, Palau de la Rialla, Passeigs y MUSICH-HALL.

Entrada: 50 cèntims ab dret a elegir un'atracció.

HOTEL RESTAURANT

Obert dia y nit. — Gabinets particulars. — Cuina de primera. — Chef de Paris. Servey a la carta

Orquestra de Tziganes

Selectes concerts tots els dies de dotze a tres tarda, de cinch a set, de vuit a dotze nit a la Terrassa y Saló-menjador

Cuberts desde 5 ptes.

Medi de comunicació ab Barcelona

SERVEY COMBINAT ab el FUNICULAR DEL TIBIDABO, hont els automóvils de la Societat **La Rabassada** prenen els viatgers pera portarlos fins als seus establiments.

Casino particular.—Restaurant de luxe. — Varis jochs

MASTIC VEGETA

INALTERABLE

Fórmula Tobell

Pera tota mena d' empel y feridas de las plantas

Pot usarse sempre y no danya ma

S' aplica ab un pinzell, en fret.

Primpcesa, 11, pral.-BARCELON

Els vómits, coragre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors del estómach, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia de usar el

Estómago Artificial

o Polvos del Dr. Kuntz

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies y catarros gastrichs, com ho certifi quen milers de curats.

De venda a totes farmacies y droguerie

Anuncis

MONTURES

Gold-Filled

(OR-REPLÈ)

PERA LENTES Y ULLERES

Son garantisades per deu anys y aquesta és la única casa a Espanya que les ven.

Gold-Filled (or-replè) és un tubu d'or macissat ab plata alemanya, per lo que resulta sumament fort, inalterable, y dura més que l'or macis.

Valen desde 5 pessetes y se'n poden veure més de 200 models, a

LA ÓPTICA MEDICAL

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles prismátichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la óptica se refereix.

Boquería, 22, cantó Raurich

Reconstituyent

La Forsa y la Salut se tornen als vells, als noys y als convalescents, ab el

VI DE BAYARD

tònich nodritiu. Recomenat per totes les celebritats mèdiques.

Collin & C.ª Dipòsit en totes les farmacies

Compres

FINQUES Compres, vendes y hipoteques. Carrer de Rosselló, 232, primer, primera.

Alhajes or, plata, platí, monedes, y dentadures se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga, Joseph Nuñez.

Lloguers

Segón pis gran y clar, a propósit pera taller o petita industria: té aigua y gas. Carrer Tallers, núm. 58.

Arrendaments

Quadres ab forsa motriu pera arrendar a Sans. R. Corts, 656, magatzem dre.ª

Avisos

VIATJANT

coneixedor dels articles de ferretería, que compta ab les simpatíes d'una numerosa clientela, solicita la representació dels articles anexes pera la venda en les provincies del Nort, Asturies y Galicia. Oferir condicions baix H. 1.159 B. a Haasenstein y Vogler, Barcelona.

Gran Botiga Comestibles-117 Claris, 117

Se desitja un mitg dependent ab molt bons informes.

Vendes

Bonica torra pera vendre, estil àrabe. La torra té edificat 137 y 235 per edificar baixos y dos pisos, hermós jardí, arbres fruiters y plantes de luxe, vistes desde'l Tibidabo al Llobregat, aigua, gas y electricitat, lliure de gravàmens, tracte directe, preu 3.000 duros. Rahó: cotxera del tranvía de Sans, núm. 98, botiga.

Reveneduría de pà Hermosa botiga molt antiga, restaurada de poch, bon punt y poch lloguer. Rahó: Claris, núm. 117. Botiga comestibles.

Fábrica de Flors, Corones y Plantes

yistiocaso's necessitats para festas

Antiga Casa. — F. COSTA.—Palla, 13 y 15, prala

LA MILLOR TINTURA PROGRESSIVA

ES

LA FLOR DE ORO

Usant aquesta privilegiada aigua may tindreu cabells blanchs ni sereu calvos

El cabell abundant y hermós és el millor atractiu de la dona

La Flor de Oro	es la millor de totes les tintures pera'l cabell y la barba; no taca'l cutis ni embruta la roba.
La Flor de Oro	Aquesta tintura no conté nitrat de plata, y ab son ús el cabell se conserva sempre fi, brillant y negre.
La Flor de Oro	Aquesta tintura s'usa sense necessitat de cap preparació, ni tan sols s'ha de rentar el cabell, ni abans ni després de l'aplicació, aplicantse ab un petit raspall, com si fos bandolina.
La Flor de Oro	Usant aquesta aigua's cura la caspa, s'evita la caiguda del cabell, se suavisa, s'aumenta y's perfuma.
La Flor de Oro	és tónica, vigorisa les arrels del cabell y evita totes ses malaltíes. Per aixó s'usa també com a higiènica.
La Flor de Oro	conserva'l color primitiu del cabell, ja sigui negre o castany; el color depén de més o menys aplicacions.
La Flor de Oro	Aquesta tintura deixa'l cabell tan hermos, que no és possible distingirlo del natural, si la seva aplicació's fa bé.
La Flor de Oro	La aplicació d'aquesta tintura és tan fàcil y cómoda, que un hom mateix pot ferseho; per lo que, si's vol, la persona més íntima ignora l'artifici.
La Flor de Oro	Ab l'ús d'aquesta aigua's curen y eviten les **plaques**, para la caiguda del cabell y excita'l seu creixement, y com el cabell adquireix nou vigor, **may seréu calvos.**
La Flor de Oro	Aquesta aigua deuen usarla totes les persones que desitgin conservar el cabell hermós y el cap sà.
La Flor de Oro	Es la única tintura que als cinch minuts de possada permet ariçarse el cabell y no fa mala olor; deu usarse com si fós bandolina.

Les persones de temperament herpètich deuen precisament usar aquesta aigua, si no volen perjudicar la seva salut, y logr762 tenir el cap sà y net ab una sola aplicació cada vuit dies; y si a la vegada desitgen tenyir el pèl fassin lo que diu el prospecte que acompanya a la ampolla.

De venda: principals perfumeríes y droguerías d'Espanya.

Serveys de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA Y MEXICH

El dia 21 de juliol, sortirà de Barcelona, el 23 de Màlaga y el 30 de Cádiz, el vapor

Buenos Ayres

directament pera Nova York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA

El dia 10 d'agost, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Màlaga y el 15 de Cádiz, el vapor

Legazpi

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativa), Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els vapors el 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y carrega pera Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamà ab les Companyies de navegació del Pacífich, pera quins ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. També carrega pera Maracaibo y Coro ab trasbord a Curaçao y pera Cumanà, Carúpano y Trinidad ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS

El dia 19 de juliol, sortirà de Barcelona, havent fet escales intermitjes, el vapor

Fernando Poo

directament pera Gènova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint per trasbord els ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE BUENOS AIRES

El dia 3 d'agost, sortirà de Barcelona, el 5 de Màlaga y el 7 de Cádiz, el vapor

Leon XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO

El dia 2 d'agost, sortirà de Barcelona, y el 3 de Valencia, el 4 d'Alacant y el 7 de Cádiz, el vapor

C. de Cádiz

ab escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tànger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Póo.

Regrés de Fernando Póo el dia 2, fent les escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables y passatgers als quins la Companyía dona allotjament molt cómodo y tracte esmerat, com ho ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixes a families. Preus convencionals per camarots de luxe. Rebaixes pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet carrega y s'expedeixen passatges pera tots els ports del món, serveys per línies regulars. L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en sos barcos.

AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nòlits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 % en els nòlits de diferents articles, d'acort ab les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.

SERVEYS COMERCIALS. — La secció que d'aquets servey tè establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer els Exportadors.

LINIA DE CUBA Y MEXICH

El dia 17 de juliol, sortirà de Bilbao, el 20 de Santander y el 21 de Coruña, el vapor

Alfonso XIII

directament pera Habana, Veracruz y Tampico. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia.

Pera aquest servey regeixen rebaixes especials en passatges d'anada y tornada y també preus convencionals pera camarots de luxe.

Agents a Barcelona: Ripol y Companyía. Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.

MÁQUINES, ÚTILS Y FERRAMENTES

DE PRECISIÓ

FRANCISCO LAYRET - Passatge Madoz, núm. 1, pral.

AUTOS en VENDA

Molt baratos. — De varies marques, models y forces

RAHÓ: RECH CONDAL, números 8 y 10

LÍQUIT AMOR

pera netejar metalls

Se ven per tot arrèu

MOSTRES GRATIS

s'entreguen al qui les demani, al

Carrer de Corts, 702

(Prop de la Plaça de Tetuán)

La Permanente **3 DUROS** La Permanente

INDISPENSABLE PERA DORMITORIS

CADIRA-RETRETE AUTOMÁTICA

Veritable adorno en qualsevol habitació per la seva elegancia y comoditat, a 4 duros 1/2

7 PLASSA UNIVERSITAT 7

LA PERMANENTE

Desde l'any 1886, té establert el sistema de no facturar cap género que no estigui abo

Cura 'l mal de S. Pau y demés malalties nervios l'Elixir Polibromurat Capdevila

SEGALÀ, Rambla de les Flors, núm. 4, y farmaci

SALUT FORSA

IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT

Reconegut per les més notables Academies y publicacions mèdiques

Adoptat pels **Hospitals, Clíniques, Dispensaris y Sanatoris** ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'esser un **potentíssim accelerador de la NODRICIÓ y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI**

"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ

:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910

Ab son ús *aumenta ràpidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixen radicalment la *febre, tos y esputs purulents* dels **Tuberculosos**. Es el tractament més eficàs en la curació de totes les **afeccions consuntives**, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat ó agotament general*.

Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Escròfula, Fosfaturia, Paludisme, Convalescencies, etc.*

Obtingut baix les formes SEMPRE INALTERABLES: *emulsió, elixir, granulat*

Frasch: QUATRE PESSETES

VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS

Agents exclusius pera Espanya: Srs. J. URIACH y C.ª, Moncada, 20, Barcelona

VIGOR JOVENTUT

Sidral Teixidó

(NOM PATENTAT)

Es el millor refresch

¿Voléu apagar la set? ¿Voléu menjar a gust? ¿Voléu pair bé? Preneu SIDRAL. Es refrescant, aperitiu, digestiu, anti-vomitiu y desinfectant del tubu gastro-intestinal. —Per la seva puresa y efectes, supera a totes les magnesies extrangeres.—Indispensable als estiuejants, viatjants y excursionistes.

De venda a les principals droguerías y comestibles.

DIPÓSITS: LABORATORI TEIXIDÓ, Viladomat, núm. 48, y Manso, 61.

Aixarop del Professor **Girolamo** polvos y catxets **Pagliano** (de Florencia)

El millor depuratiu y refrescant de la sanch

65 ANYS D'EXIT CREIXENT SON SA MILLOR RECOMANACIÓ!

Exigíu sempre'l nom del Professor GIROLAMO

Se ven a les principals farmacies y droguerías

Unichs agents a Espanya: J. URIACH Y COMPANYIA.—Moncada, número 20, Barcelona

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogía artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles
Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

84

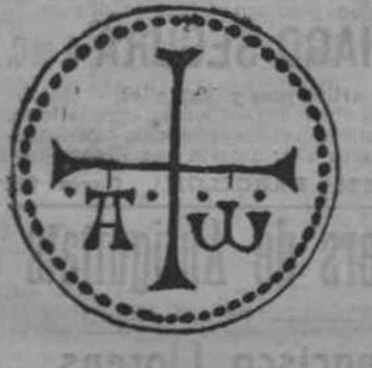

A PROPÓSIT DEL SANTÍSSIM MISTERI DE SANT JOAN DE LES ABADESES : : : : :

QUELCOM REFERENT A HOSTIES Y HOSTIERS

La solemníssima exposició pública del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadeses, que va fersel día 2 de juliol prop-passat, tenía, per qui escriu aquestes ratlles, el gran alicient de permetre veure la Hostia consagrada que's guarda desde fa sis sigles y mitg dintre'l front de la imatge del Cruxificat del que's parlà en un dels números anteriors d'aquesta FULLA ARTISTICA. Se tractava de reconèixer y estudiar si aquella Sagrada Forma presenta caràcters que permetessin referirla a la època de que parlen els documents, o sía al any de 1251, en que consta que hi fou colocada, a fi de santificar la figura principal del conjunt en que's representa la luctuosa escena evangèlica del Descendiment de la Creu. Feya ja onze anys que no s'havía feta pública mostrança de l'Eucaristía de tal manera, secular y digna d'adoració cristiana, y per més que havíem demanades noticies sobre la mateixa a les persones que estigueren presentes a la cerimonia del día 23 de setembre de 1900, ningú havía sabut donar esplicacions concretes que satisfessin el desitg del investigador y aficionat a les questions arqueològiques.

Se tractava de provar si podríem afegir l'argument arqueològich al documental, a fi de corroborar l'alta antiguitat de les Santes Especies tan íntegrament y ab admirable conservació arribades fins a nostres díes. La investigació tenía per objecte mirar que no capigués cap dupte respecte a l'autenticitat del Santíssim Misteri, a fi de que no pogués acudirse a suposar que tal integritat y conservació tenien poca cosa de particular, tota vegada que feyen referencia a una Hostia que podía haver sigut cambiada o substituida per altra ben posterior a la de mitjans del sigle XIII.

Reconeixentse la importancia decissiva d'aquesta demostració, se'ns havíen donades tota classe de facilitats, essentnos possible guaitar de prop y fins tenir a la mà el reconditori o custodia ahont se conté l'Eucaristía; no sols perque's pogués adorar a n'aquesta, sinó perque fessim nostres observacions. Dels reunits el día 2 de juliol a la avantcambra-santa de la vella colegiata monasterial de Sant Joan de les Abadeses, érem un o dos els que hi érem principalment com a investigadors, a fi de treure ensenyances dels accidents sobre'ls que la Fè ensenya que hi hà'l mateix Déu Sagramentat. Aquests accidents, visibles als ulls del cos, eren aleshores un monument que l'antiguitat ens havía deixat per ensenyança, monument sobre'l que podíen fershi investigacions que de totes maneres havíen de servir pera reformar la estima ab que'ls cristians hem de tenir el Misteri de Fè que adorem en la Sagrada Forma de Sant Joan de les Abadeses.

Aquesta, conforme pogué veure moltíssima gent, està continguda dintre un viril o «theca» d'argent daurat, ab cristall en sa part superior que la deixa veure, quan se treu del front l'escultura de Jesús ahont està reservada. Consta que al posarse en 1251 dins uns corporals del lli blanch estava partida en tres troços, seguintse en això la costum o rúbrica consignada en vells pontificals vigatans dels sigles XI y XII y que's servava en la consagració d'altars ahont s'hi recondía la Sagrada Eucaristía. Posteriorment, a fí de provar l'admirable conservació mateixa, ha sigut no sols en diferentes ocasions trencada alguna de les seves parts a fí de comprovar la seva consistencia, sinó fins en part sumida per algún sacerdot a fí de que dongués fè y testimoni de que l'olor, color y sabor de l'Hostia Santa de mitjans del sigle XIII era igual a les accidencies d'una altra Forma consagrada en el temps en que's feya la informació. Tenim entés que en època del bisbe Jordà, en 1866, se partí un dels fragments de l'Hostia de 1251. Perxò avuy, dintre'l yiril o custodia s'hi compten vuit partícules, totes pertanyents a un tot primitiu, haventnhi dúes de bastant grosses que permeten formar una idea bastant completa de lo que aquella sería en altres temps.

Varem assajar de fer un croquis que creyem del cas adjuntar y que donarà millor idea que qualsevulla explicació. Deduirem que la veneranda Forma tindría poch més d'uns quaranta milímetres de diàmetre, presentantse de color groguench y en excelent estat de conservació totes les partícules. L'hostier de ferro la deixà quelcom groixuda, mostrant en sa superficie figurada en bon relleu una creu equilateral o grega, de brassos ab terminacions aixamplades (patades), donant uns petits trianguls de línies concaves. Del travecer que podríem anomenar horitzontal ne penjen dos filets, dels que n'estàn sospeses dúes lletres, la «alpha» y «omega» gregues, vegentse també uns punts als costats d'aquests traços alfabètichs y una orla puntillada que encercla el conjunt. Potser una més acurada inspecció, que faría precís treure les partícules de dintre'l recordatori, permetría apuntar si entre'ls braços superiors de la creu, ocupant els quarters superiors del camper, hi aniríen altres lletres que completessin la significació ja de si prou clara de lo que poguem nosaltres veure. Potser fleuría suposarse que hi hauríen estampats els monogrames IHS y XPS, fent referencia a que'l Deu contingut baix aquella Hostia es el Deu crucificat, Jesús Salvador, princi- y fí de totes les coses.

Per lo que resta indicat, pot prou bé deduirse que la mida de l'Hostia y les representacions en ella visibles, deuen pertanyer a mitjans o a la primera meitat del sigle XIII. Tot en ella té caràcter de pur romanisme, poguentse comparar ab les representacions semblants que hi hà, no sols en portalades d'iglesies, sinó en el timpà de la finestra d'entrada del castell de Saladeures y en les encunyacions monetaries.

Es que es cosa digna de nota la relació ornamental que hi hà entre les monedes y les representacions que'ls hostiers en ferro gravaren en les oblates de farina que devíen servir al Sant Sacrifici. Es que unes y altres son filles d'uns artífexs que aixís obríen els punxons de les ceques com les planxes d'un hostier. Hi hà peces de numerari de Girona y Vich, que semblen una reducció del petits gravats que apareixen en els vells motllos de fer hosties que han arribat fins a nosaltres. Fullejant l'hermosa obra sobre «Les monedes catalanes», deguda a don Joaquim Botet y Siró, y garbosament editada per l'Institut d'Estudis Catalans, se queda parat al notar unes tan notables concordancies ornamentals.

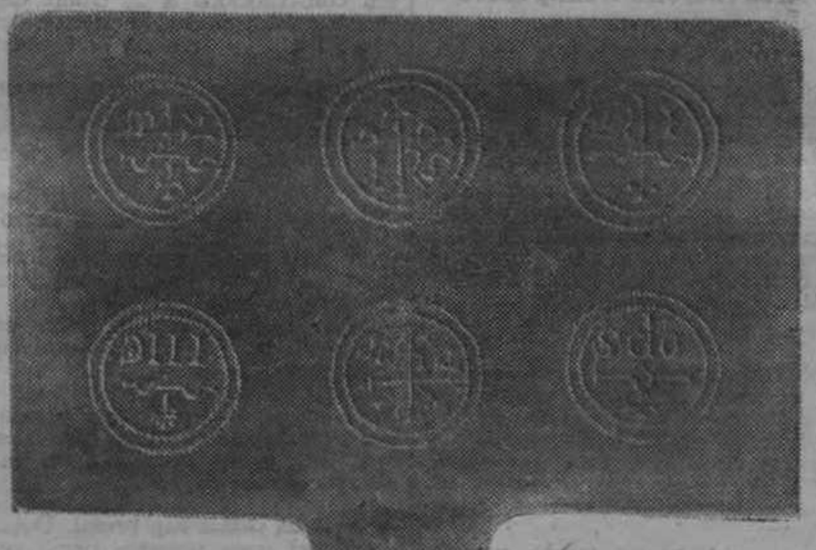

Algun escriptor d'aquells segles, no deixa de fer notar les relacions que hi hà entre l'oblata y la moneda. Honori d'Autun, de la primera meitat del sigle XII, diu que'l pà pera l'Eucaristía se fà segons forma d'un diner, donant rahons místiques sobre aquest particular. Y escriu: «Perxò l'imatge del Senyor s'hi expressa ab lletres en aquest pà, puig que en el diner s'hi escriu l'imatge y el nom del emperayre, y per aquest pà l'imatge de Deu es reparada en nosaltres y el nom que tenim es escrit en el llibre de vida.» (Migne. Patrol. Lat. CLXXII, col. 555.) Més enllà, el mateix escriptor parla de la creu y del «alpha» y «omega» de les hosties. (Id. id. col. 576.).

El Musèu Episcopal de Vich, que posseeix una molt notable colecció d'hostiers antichs, ne té un, el més antich de tots sens dubte, que en sa planxa hi porta grabades sis hosties que no fan pas més de trenta milímetres de diàmetre, podentse atribuir, per sos caràcters al sigle XII, ostentant cada una d'elles la creu, ab combinacions de lletres, indicant IHC («Jesus») XPS («Christus»), DNS («Dominus»), IHS («Jesus»), y l'«alpha» y «omega». Dom Edmond Martene, a principis del segle XVIII vegé a Braine, y ho consignà en son «Voyage literaires» (I. pàg. 33), que un hostier, que hi havía datos per considerar al menys com del any 1153, portava quatre hosties del tot idèntiques a les del hostier vigatà.

Altre hostier, del mateix Musèu de Vich té quatre cercols corresponents a altres tantes hosties, de cinquanta cinch milímetres de diàmetre, presentant detalls d'ornamentació y epigrafía que les fan referir a finals de la tretzena centuria o millor, a principis del segle XIV. En tot s'hi veu la mà d'un artífex empapat de les direccions dels primers temps del goticisme en nostra terra.

Si comparem els dos hostiers de que hem parlat y posem ses figures al costat del croquis de l'Hostia de Sant Joan de les Abadeses, se tindrà de reconèixer que per la seva dimensió y iconografía y ornamentació, aquesta darrera's presenta intermitja, demostrantnos uns y altre el procés evolutiu que seguí en la terra catalana la confecció de les oblates eucarístiques. Resulta que aquestes presentaven figuracions sempre més complicades y mides sempre majors en el decurs del temps, podentse establir que al segle XIV quadruplicaren la superficie respecte a les del sigle XII. La colecció d'hostiers ja citada demostra com al segle XV les impromptes marcades en les hosties arribaren a tenir un diàmetre de nou centímetres, fentse cada dia més complicades les figuracions que en elles restaven estampades o perplades en petit relleu.

Per les representacions que veyem dels pans oferits en el Sant Sacrifici durant els primers segles, pot dirse que aquests exteriorment, se distingíen poch del pà ordinari, essent cosa usual ferhi uns talls a manera de creu que apareixíen en sa part superior de forma esferoidal. A Ravenna, en els mosàichs dels segles VI y VIII, s'hi veuen pans eucarístichs ab formes més ornamentals, poguentse dir que en això s'hi aniría introduint una certa arbitrarietat, que degenerà en abús contra'l que clamà un concili d'Arlés del any 554, al establir que devía guardarse en els pans oferts al altar la forma que presentaven els d'aquella iglesia, sense que's permetessin els signes y caràcters ab que alguns sacerdots, seguint el seu capritxo, els confeccionaven. Un concili de Toledo, el XVI, tingut en 693 prohibía que devinguessin pans eucarístichs els usuals, volguent que fossin íntegres y pulcros, preparats ab cuidado, no massa grans, sinó petits, segons la consuetut eclesiàstica feya observar.

D'aquí vingué que les oblates eucarístiques se fessin ab motllos, que primerament eren de fusta, y després, cap allà'l segle X, foren de ferro.

Ordenacions episcopals catalanes d'Urgell, en 1276, y de Vich, de 1296 a 1299, tornen a repetir l'establiment antich de que les hosties se fessin de farina nitidíssima, de forma rodona y ab cercol enter; y una constitució tarragonina de 1360, al expressar més que una de 1329, vol que les hosties siguin fetes pels sacerdots, de farina bella y neta, sense llevat ni sal.

La observació dels hostiers catalans, demostra com, fins al segle XIV, no existí la distinció entre hosties destinades als senzills fidels y les especials pels sacerdots en la missa, que desde aleshores tingueren aproximadament doble diàmetre, respecte a les altres.

Fóra, sens dubte, interessant, per un estudi referent al art al servey de l'Eucaristía, reunir una serie d'impromptes dels hostiers anteriors al sigle XVI, que se conserven a Catalunya. Se'n trobaríen, especialment dels que daten del sigle XV, alguns que son veritables obres d'art, en els que l'imatge del Crucificat o la de la Pietat, son bella reducció de models iconogràfichs, deguts a pintors y esculptors dignes de fama ben guanyada ab ses obres, acreditant l'enginy y traça de nostres ferrers del temps antich. Mossén Joan Segura, anys enrera, en 1895, publicà en el «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», una làmina reproduint divuit models, però tan notable aplega, sens dubte que podría completarse y enriquirse ab nous exemplars de gran valor artístich y iconogràfich.

Joseph GUDIOL Y CUNILL, Pbre.

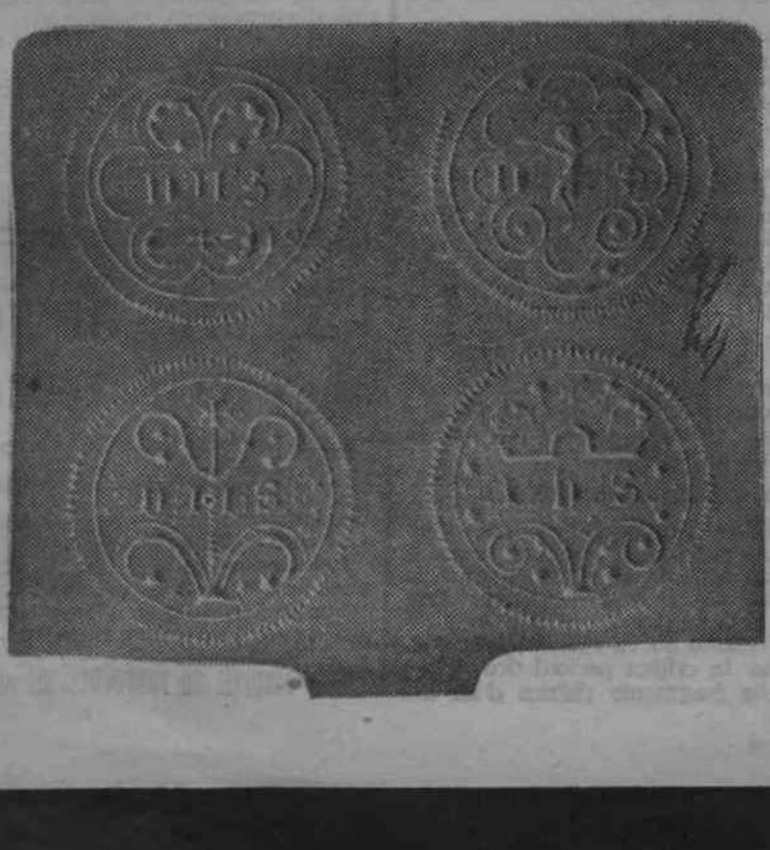

La cultura estètica de la dòna

Apropòsit d'un article den Eladi Homs

L'Eladi Homs, l'activíssim y notable pedagoch, en el darrer número de la revista «Cataluña» publica un bellíssim article apropòsit de la Exposició de Treballs del Institut de Cultura pera la Dona, sobre la qual en Flama hi va dir la seva, no fà pas molts díes, en aquestes columnes.

Mes l'Eladi Homs, d'estant el seu punt de vista deixa entreveure aspectes nous de la qüestió, dels quals en Flama, ocupantse de les tècniques d'ensenyança no va parlarne; mes no cal oblidar que'l seu interés es de gran trascendencia per la educació estètica general, y que essent aixís no devem deixar passar per alt aquesta ocasió de parlarne.

Mes, analisant en son fons el bell article del nostre amich, y tenint en compte les observacions tècniques den Flama, hem notat que aquests dos articles se compenetren, y que precisament pera la elaboració d'una cultura estètica general, la tècnica educativa té una real y positiva importancia que no cal oblidar.

Posem aquí els punts de vista dels dos estudis y anem a veure còm poden agermanarse en profit de la solidesa d'una cultura estètica femenina, deixant ara de banda tot lo que sía ensenyança professional o encaminada a lo professional.

L'Eladi Homs fà un merescut elogi de l'obra del Institut de Cultura pera la Dòna, perque d'ella pot sortirne una educació estètica que orienti a les nostres dònes en el sentit de saber embellir la casa, formantlos un «bon gust», donantlos elements pera disfrutar d'un criteri artístich propi. En Flama, devant dels treballs exposats, discuteix la manera de ferlos, y indica una graduació d'estudis. Fins aquí son dos punts de vista distints; mes l'objecte de les nostres ratlles no es altre que'l de veure si'ls actuals mètodes d'ensenyança artística del Institut de Cultura pera la Dòna son realment apropiats pera conseguir aquesta cultura estètica, o veure si pera arribar a tal fí precisa una graduació dels estudis com la que en Flama indica, separant lo que ha d'ésser cultura professional.

Una de les sales de la secció de teixits del Museu del Parch darrerament instalades

En primer lloch entenem que es precís dispensar de l'obra del Institut de Cultura pera la Dòna, en les seves classes de dibuix les deficiencies d'un primer any. Mes en lo que a sistema's refereix no podem convenir en que per la formació d'una cultura estètica general, serveixen els procediments actuals. La cultura general no's forma sabent a mitjes moltes coses, sinó sabent molt bé'ls pochs principis. Actualment les noyes del Institut, sense disfrutar d'una prou sòlida preparació pera la copia de les formes, les estilisen y les apliquen a la decoració; nó, aquest no es, al nostre veure modestíssim, el medi de formar una cultura general, car aquesta deu sempre y a tot' hora, derivar d'una base solidíssima; y en lo que's refereix al dibuixar, la única base possible es la de saber copiar ab tota la fidelitat «artística» (entènguis bé'l sentit de fidelitat artística) les formes naturals.

No negarem el valor que pera la educació estètica pugui tenir la estilisació de formes, ni la seva aplicació, mes rebutjem ab tota decisió tot lo que sía passar a tals operacions, si no s'ha conseguit un absolut domini de les formes naturals. Mes direm: estem absolutament segurs de que qualsevulga alumna de les del Institut, que essent posseidora d'un perfecte coneixement del dibuix, se vegés en el cas d'haver d'utilisar unes plantes, ho faría sense cap dificultat.

La originalitat, el criteri propi, neix única y exclusivament d'un domini absolut dels principis. Sense entendre'l valor, el caràcter especial de cada flor, no's poden, originalment estilisar flors. Vègis, sinó, si en cap de les estilisacions fetes, s'hi revela una sola engruna d'originalitat. Tot té olor de cosa vista, en revistes de moda o en revistes d'art.

Lo interessant del dibuix quan va encaminat a produir una cultura estètica general, es el seu valor d'iniciació. Compendre a fons la forma de les coses es posar a l'alumna en comunicació directa y constant ab la natura. Aviciarla a les petites satisfaccions de veure un treball acabat es entregarla a debilitats y a inconsistencies molt perjudicials.

Per poch que s'hagi viscut la vida d'escola, s'observarà que un dels vicis que porta l'alumne es el desitg de veure un treball acabat. Sobre tot en el nostre país, a les escoles se dona molt sovint el cas del alumne que s'acosta al mestre pera dirli: «Ja està acabat». El desitg de la làmina nova, del llibre nou, del model nou, es tan viu entre nosaltres, que'm penso que una de les primeres feines a fer es la de combàtrel, fent entendre, pels sistemes que millors se creguin, que pera tota cosa precisa un procès d'elaboració, en el qual hi han les divisions y subdivisions que constitueixen treballs distints.

Hem observat directament el cas: L'alumne es posat, per exemple, devant d'una fulla; y d'ella, lo primer que l'atrau es el conjunt, y prova de copiarne'l conjunt, y en la seva febre trasplanta de lloch les diverses parts de la elaboració, y se cansa y se fadiga sense lograr el resultat. En cambi, la feina devé facilíssima (ho hem provat per experimentació propia a la escola), si l'alumne, o millor dit, si el mestre (y aquesta es un de les seves més indicades funcions) indica al deixeple la manera de lograr aquell conjunt, dividintlo el treball; es a dir, primer l'encaix (continuem sobre l'exemple d'una fulla), després la silueta general exterior, ab relació ab les línies constructives o nervis principals, després el complement de la configuració estructural dels petits nervis, y finalment el modelatge, dividintlo en parts, fent aplicar l'atenció del alumne en cada lobol, atent al seu caràcter y a la rahó de que dongui tals o quals ombres, tals o quals punts lluminosos que's troba en la especial conformació dels nervis estructurals, en el caràcter o condició natural del seu teixit vegetal, etc., etc.

D'aital manera'l desitg d'acabar troba una satisfacció al final de cada etapa,.., y a tal extrem podríem portar això, que podem arribar a afirmar, perque ho hem vist, que pera l'alumne de tal manera educat, arriba a constituir un fí la operació d'esquadrar un paper ben esquadrat, y fins la operació d'enganxar un paper ben enganxat sobre la taula de dibuix.

Això es un bell sistema de construir formes sòlidament, y, com en Flama deya, totes aquestes operacions deuen anar precedides d'un període no curt de entrenament. Cal considerar la importancia que té pel resultat de major o menor «bellesa» d'una forma, el fet de que sía feta, apoyant el colze damunt la taula, o feta ab el braç funcionant lliure d'apoy de cap mena, per la seva sola dominació.

Mes fins aquí no hem fet res més que ampliar y ratificar les observacions den Flama, y es hora encara que haguem d'anar a escrudinyar el valor que això pugui tenir pera lograr aquesta cultura estètica femenina.

En primer lloch s'ha de lograr en l'alumna la possessió d'un criteri propi referent a les coses d'embelliment.

Anem a veure com això's logra:

***

Tenir un criteri propi, es estar en condicions de poguer apreciar la veritat de les coses. La Veritat es la Bellesa. Veure una flor tal com es, es vèurela bella.

La estilisació no es transformar les formes arbitrariament, segons el desitg del que dibuixa. La estilisació es accentuar el caràcter de la forma que's dibuixa, d'acort ab el lloch hont s'aplica. Una estilisació, una flor estilisada no es més que l'accentuació, portada fins al lirisme, si's vol, de la forma natural. Aixís, la flor estilisada no es solament tal com es, y per tant bella, sinó una cosa bella embellida per l'accentuació del «tal com es». Formar un criteri, donchs, es posar en condicions de poguer veure les coses tal com son (ja ho hem dit), y la coneixensa de les coses no's logra si no es a copia d'un anàlisis depurat.

Ara, suposant format aquest criteri, apliqueulo a les tasques del escult y embelliment de la casa, del vestuari, etc., y observeulo com funciona.

***

Suposem una de les nostres dònes posseidora d'aquest criteri, o lo que es igual, de la visió de les coses tal com son. Calculem, breument, els graus de perfecció moral conseguits ab tal visió y fèmla entrar en qualsevol de les nostres cases burgeses.

En primer lloch toparà ab falsetats de tota mena; les flors arbitraries del paper, les desarmonies anti-naturals dels colors, les robes de falsa apariencia, els papers imitant sedes, els mobles baratos imitantne de sumptuosos, tot ensenyant la seva miseriosa condició, tota la sèrie de mentides que s'elabor pera acontentar la ridícola fatuosi de la nostra secular ineducació.

Posseidora del encant de la verit atemperarà en la transformació de casa lo econòmich a lo artístich y grarà la franca declaració del estame omplint la casa de sinceritat y simpat

Compendrà que per quatre duros q val cada una de les cadires del men dor, pot fer construir unes belles c dires en les quals tot lo que hi ha sía veritat. Compendrà que'l papor les parets, imitant domàç o cuiro re jat, pot suprimirse a cambi d'un pa veritat que afirmi la llur naturales que son preferibles als pretenciosos c tinatges d'estranyes floracions, imita reps, dúes talles de vellut llis, y grarà, en fí, un conjunt de franca am bilitat, en el qual tot hi sía verita tot hi sía, per tant, Bellesa.

Mes no sols les coses son belles p ésser veritat—se'm dirà—y cal que contesti a n'aquesta interrupció dien afirmant rodonament, que dins el terre de les coses artístiques el principi falla.

Allavores direu: aixís la cadira m enginyerilment construída, ¿serà la m bella?

Nò, car ja hem dit que l'art no e altra cosa que accentuació de la verita l'afirmació de la veritat; y en una co trucció enginyeril, per exemple, sols c accentuar ab noble manera'ls elemen constructius, els membres de força, punts primordials de lo estructural, fe los veure y ressortir als ulls del esp tador pera lograr un efecte estètic l'únich y veritable efecte de Belles

Tot a la Creació es construit. S cal fer veure aquest secret pera encis nos. En sentit oposat la caricatura p servir de bon exemple; y per això caricatura es Bellesa.

Aixís el principi de comprensió de ta forma, el principi de comprensió tota bellesa, està en educar a la vis de les coses «tal com son». La cultu estètica té la seva base en el dibu del natural; procurant que aquest s del tot fidel. Lo constructiu de les f mes, el rahonament d'aquesta constru ció, la composició d'ella, es lo úni que pot lograr aquesta fidelitat. Per xò quan una noya sàpiga copiar fide ment qualque forma natural (la impo tancia de les formes naturals, sobre l artificials, no es objecte d'aquestes r lles), haurà lograt el punt suficient d la cultura general.

Ara, entrar a la estilisació, es entra en una escola, a lo professional. Est lisar una flor perque sí, es ridícol; per tant tota estilisació suposa una ap cació, y una aplicació suposa una pr fessió; momentània si's vol, però pe brodar les formes han d'anar acorda ab el lloch y ab el material, y s'h de tenir coneixement exacte de la natu ralesa dels materials, no pera contrad la sinó pera afirmarla, pera estilisar la», pera treuren un nou partit artístic

Aixís queden, deuen quedar ben d vidides les dúes menes d'ensenyança y, sentat això, se compendrà quant pe judicial es pera la cultura estètica g neral, fer lo que's fà actualment en majoría de les nostres escoles.

L'alumna arriba sense cap preparaci dibuixa una flor a sa manera, la es lisa y l'aplica. El treball surt co de per tots costats, y aixís imperfec volguent semblar una cosa que no se satisfà la debilitat neguitosa d'a bar un treball pera ensenyarlo a la milia.

Aquelles donzelles que dibuixen v talls, y decoren arquetes, y project draps brodats, en cap de ses decoracion ens ha dit res de propi; car elles, n coneixent la natura, pouen l'aigua salubble de lo fet pels altres, de lo entr vist sense analisar y ens ho donen m traduit perque les seves mans son hàbils.

No interessa fer treballs sinó form criteris. Val més entendre la estructu d'una fulla que saberne dibuixar d'impresió.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

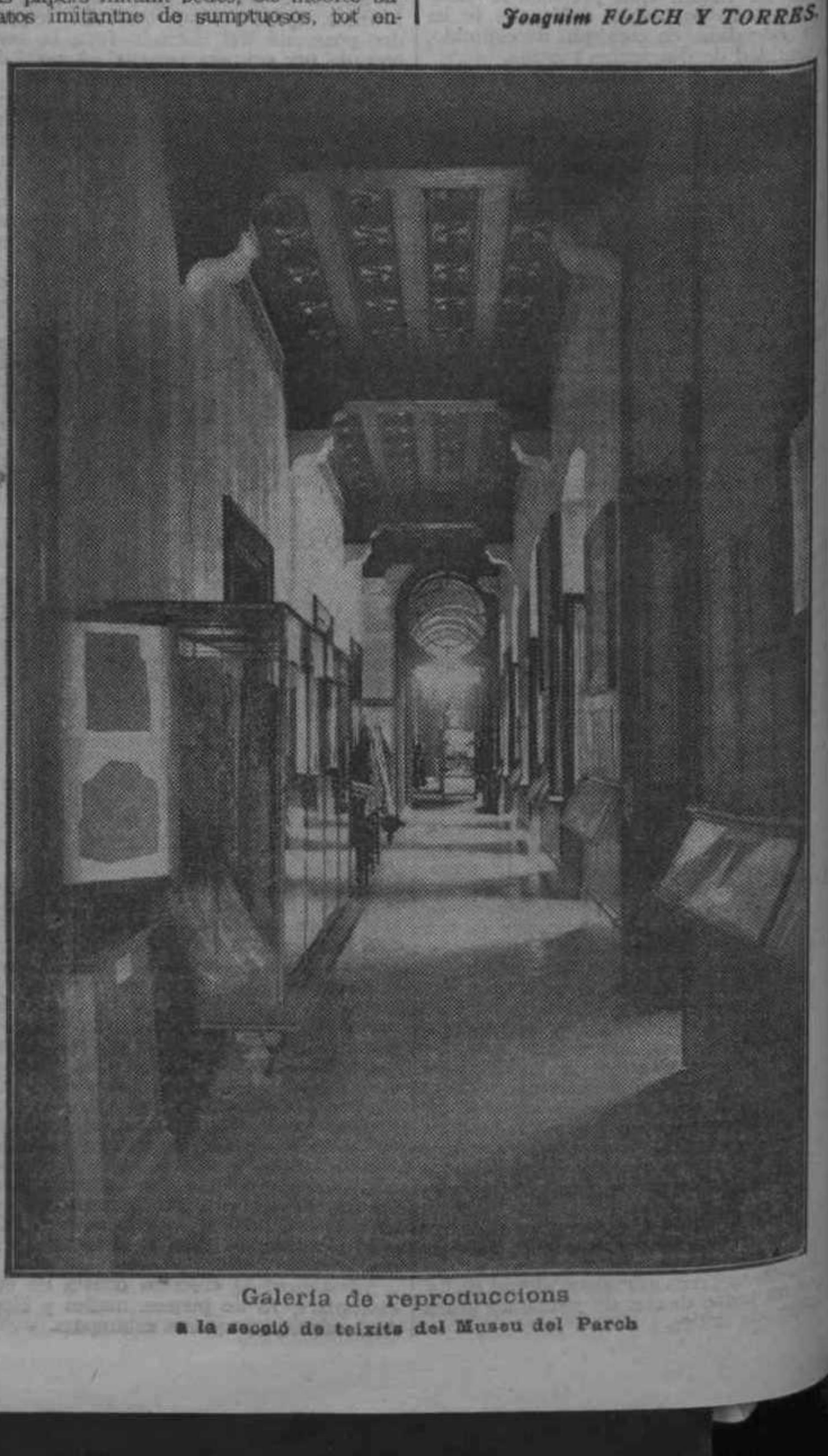

Galeria de reproduccions a la secció de teixits del Museu del Parch

Pere Reig
y Fill
MOBLES Y DECORACIÓ
PASSEIG DE GRACIA, 27
CASA FUNDADA EN 1852 BARCELONA

Mobles Artistichs
Busquets
Civtat-9-Barcelona

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907
G. HOMAR
MUEBLES
LAMPARAS
MOSAICOS
DECORACION
CANUDA: 4: BARCELONA
TALLERES : Carrer Sarriá, 88

Gran premi
Londres, 1907
Gran premi
Madrid, 1907
Gran premi
Saragossa, 1908
Gran premi
Venecia, 1908
Gran Copa
Venecia, 1908
Gran premi
Paris, 1903
Membre del Jurat
(Fora concurs)
Paris, 1909

VILARÓ Y FILL
PINTORS DECORADORS
BARCELONA
Telèfon nº 1969
carrer de las Corts · 604 ·

RENART & C.IA
Gran assortit en objectes d'art, fabricació de la casa, propis pera regals
Reproduccions, clàssich y modern
Retrats, obres d'art dels grans mestres
Exposició de reproduccions fotogràfiques al carbó
Grabats, Marchs y motllures d'art
271, Diputació, 271
(entre Claris y Passeig de Gracia)

Galeríes del FAYANS CATALA
Grans salons pera Exposicions artístiques
SANTIAGO SEGURA S. en C.
Porcelanes artístiques y Vaixelles. — Majòliques. - Pises vidriades. - Rajoles. - Cristalleria. Bronzes y altres metalls artistichs. - Perfumeria, marca «Parfumerie aux Fleurs»
Telèfon 1884 BARCELONA Corts 615

Comers de Antiguitats
DE
Francisco Llorens
Bou de la Plaça Nova, 9 y 11
BARCELONA

LES TRISTESES DE L'EXPOSICIÓ

Ab ben poch gust, per cert, ens cal una vegada més, parlar de la nostra desventurada Exposició. Les poques ganes que teníem de tornarne a parlar, ens havíen fet passar per alt moltes coses que bé mereixíen un comentari; mes a tal punt han arribat les torpituts y les errades, que'l nostre silenci podría semblar desinterés.

No hem dit rès de la pensada den Serraclara, confiant unes conferencies artístiques, a persones molt respectables, però algunes d'elles, absolutament ignorants en qüestions artístiques; no hem dit rès dels despilfarros de 13.000 y de 15.000 pessetes, que costen algunes de les representacions tontetes, que s'han fet en el teatret familiar de Belles Arts; no hem dit rès de moltes coses tristes que hem vist iniciades, y que's refereixen a adquisicions... però, per fi, ens ha arribat l'hora de tornar a parlar de l'Exposició.

Pera posar als nostres llegidors en antecedents, copiarem aquí la documentació que es del cas. Heusaquí'l document oficial que'ls artistes varen rebre després de publicat el fallo del Jurat:

«Ayuntamiento de Barcelona. — Sexta Exposición Internacional de Arte. — El Jurado de Recompensas de la Sexta Exposición Internacional de Arte, teniendo en cuenta el mérito de sus obras expuestas en la Sección de Pintura, acordó concederle la cantidad de cuatrocientas pesetas en concepto de estímulo.

»Al comunicar á V., en nombre del Excelentísimo Ayuntamiento y de la Comisión Organizadora el precitado acuerdo, me complazco en expresarle la más sincera felicitación por la honrosa y merecida distinción que se le ha otorgado.

»Dios guarde á V. muchos años.

Barcelona, 5 de junio de 1911. — El alcalde presidente, José Serraclara. — P. A. del E. A., el Secretario del excelentísimo Ayuntamiento, Ignacio Janer. — P. A. de la C. O., el secretario de la Exposición, C. Pirozzini.»

Ab data del 10 de juliol, els artistes premiats, rebíen el següent comunicat, que es una vergonya pera Barcelona. Heusel aquí:

«Ayuntamiento de Barcelona. — VI Exposición Internacional de Arte. — En la propuesta oportunamente formulada por el Jurado de Recompensas de la presente Exposición, consignóse á favor de V. una cantidad en concepto de estímulo que en su día le fué comunicada.

»Al procederse luego á la cumplimentación del fallo referido, ha debido tenerse en cuenta la suma consignada en el Presupuesto general de la Exposición para adquisiciones y para las cantidades en concepto de gratificación ó estímulo, estableciéndose las rebajas consiguientes, á fin de que dicha suma pueda alcanzar á cubrir la total cuantía.

»En su virtud, esta presidencia tiene el honor de participar á V. que le ha sido concedida, en concepto de estímulo, la cantidad de doscientas pesetas.

»Lo que se le comunica para su conocimiento y demàs efectos.

»Barcelona, 1.º de julio de 1911. — El alcalde presidente, José Serraclara.»

Els artistes, les obres dels quals foren proposades pera l'adquisició, reberen també ofici hont se'ls hi comunicava, y en la mateixa data que l'anterior, un altre, pel qual se'ls hi comunicava, que's faría l'adquisició, però a meitat de preu.

En cambi, se parla de somes que resulten fabuloses, comparades ab les que's concedeixen a les obres dels artistes catalans, destinades a comprar alguns quadres de la sala de les alfombres, y no baixa de 600 pessetes, la compra que's fa a cert autor castellà, que no es en Romero de Torres, mentres al nostre Canals, un dels més prestigiosos artistes de Catalunya, y que més esforçadament ha concorregut al certamen, li proposen l'adquisició d'un quadre per 750 pessetes.

No tenim detalls concrets de les cantitats, però sabem, per exemple, que existeix l'anomalía d'ésser millor pagat un quadre den Romero de Torres, que'l den Shannon, que va guanyar el premi d'Honor, y mentres se gasten mils y mils pessetes, en ensopides moxigangues, que fan ascendir el compte dels elecricistes a les altures, l'Ajuntament de Barcelona, comprà al gran Clarà, el petit grupu del «Ritme», a condició de que'l rebaixi a la meitat del preu senyalat.

Se dona'l cas d'artistes meritíssims, que cobraràn 50 pessetes com a premi d'estímul. De 100 y 150 pessetes, n'hi hà en gran número; y aixís es com els organisadors de l'actual exposició, protegeixen als nostres artistes.

Mes no son pas tan lluny les coses, pera que les haguem oblidat. No fa pas tant temps, que l'emissió de l'opinió sincera de lo que era l'Exposició, y la crítica franca de l'organisació péssima que se li havía donat, motivaven de part dels nostres artistes una protesta; en ella se parlava de «raquitismo artístico», de «mezquindad patriòtica», se condempnava nostra actuació fiscalisadora, y se'ns calificava de incults. Avuy, no obstant, aquells artistes venen a vessar la seva justa indignació a la nostra redacció, y demanen el nostre concurs pera ajudarlos a defensarse d'aquesta afrentosa mesquinesa.

Nosaltres som al seu costat, però recordantlos que no era vanament que parlàvem, que no era per lleugeresa, ni per «politiqueta», com afirmaren alguns d'ells, sinó ab prous motius de judici, ab grans causes de crítica.

Es trist que s'hagi hagut de parlar de diners pera que'ls artistes protestaris, firmants de la célebre protesta del «Círculo Artístico», s'hagin adonat de com se feyen malament les coses. Es trist que s'hagi hagut d'ésser la rebaixa d'un premi, o d'un preu estipulat, el que hagi posat a n'els seus ulls prou claror, pera compendre la mesquinesa de l'actual Exposició.

Mes nosaltres, sense oblidar lo que no cal oblidar, en aquest cas concret ens creyem en el dever d'ésser al seu costat. Bones, o menys bones les seves obres, premiades o no ab més o menys justicia, calificades millor o pitjor, son artistes premiats y tenen dret al premi que se'ls hi ha otorgat.

Desde'l 5 de juny, els nostres artistes posseíen un document oficial, otorgantlos un premi. L'ofici del Ajuntament, podía constituir un document de crèdit.

Més direm: s'ha donat el cas d'haver servit de document de crèdit. La vida dels nostres artistes, tothom sab que no es pas molt abondant y no tenim necessitat de velar aquestes miseries. ¿Còm pot consentirse, donchs, que'l qui ha fet ús del crèdit que'l document li proporcionava, hagi de dir que'ls papers oficials del Ajuntament, ni crèdit poden tenir?

Caldría no estimar a Barcelona pera restar muts davant d'aquesta anomalía.

Els artistes tenen dret, no a protestar, sinó a pledejar. El primer ofici rebut, els dona dret y la lley els ampara, pera exigir la cantitat que allí se'ls consigna.

FLAMA.

Les noves instalacions dels teixits
al Museu del Parch

Del nostre Musèu, de la vida del nostre Musèu, hi han dues etapes; la primera, maravellosament activa; la segona, per causes que'l lector no desconeix, per lo molt que se senten pesar sobre la vida general de la ciutat, quelcom ensopida, quelcom penosa.

Mes a dintre la Junta, de la que per les causes referides n'havía desaparescut una gran part del esperit científich, y del sentiment dels nostres problemes artístichs nacionals, hi quedaven qualques homes de bona voluntat que, ajudats per qualques altres dels entrats de nou, no menys voluntariosos, han continuat en lo possible l'obra tan entusiàsticament començada.

A empentes y rodolons, a petites batzegades, tal com permet la nostra miseria colectiva, el Musèu de Barcelona s'anava lentament enriquint, y si un dia els esforços se concentraven a nodrir les coleccions de pintura mitjeval, altres díes l'atenció requeya sobre la ceràmica, y l'altre, sobre'ls teixits.

Mes el temps fou massa curt pera que aquell grupu d'homes de bona voluntat y inteligencia desenrotllessin la seva acció, y l'invasió dels barbres arribava, portant a la presidencia de la Junta de Musèus, un bon senyor que'l dia de pendre possessió del càrrech, feya la seva entrada per primera vegada, al casal de les nostres públiques coleccions d'art.

Hi hagueren díes més que d'indeferentisme, de temor de desaparició, més dintre d'aquest ambient de mort y de tristesa, no mancaven els quatre o cinch ardits amorosos, que anaven treballant de mica en mica, posant el cor y l'inteligencia a la tasca.

Un d'aquests, ha sigut l'Emili Cabot, l'envejat coleccionista, el triador delicadíssim de les obres d'art, el posseidor de una d'aquelles coleccions que's poden ensenyar al extranger estudiós, y que'ls conservadors y directors dels musèus extrangers, no's descuiden pas de visitar quan fan els seus viatges d'estudi a les nostres terres.

En Cabot, el seleccionador de les bellíssimes mostres de teixits, al entrar al Musèu, havía de sentir preferencies, per les poquetes mostres del art textil que hi havía, y desde la seva entrada, avuy un xich, demà un xich més, ha anat treballant, fins a poder oferir als estudiosos un bell conjunt, que si no es comparable, per causes generals tristíssimes, a les coleccions més humils, similars de les grans ciutats d'Europa, constitueix pera nosaltres un fort motiu d'estímul pera anarla engroixint y completant, ab futures compres, que si Deu ho vol y les coses marxen com cal, se podràn fer.

En primer lloch l'Emili Cabot ha treballat en la instalació y ordenació dels exemplars, en vistes a un catàlech ja estampat, que no podía modificarse massa, per estar actualment en circulació, mes, aixís y tot, bona feina s'ha fet en la disposició de la colecció un bon xiquet nodrida.

Actualment la secció ocupa les sales 9, 10 y 11, y la que ocupava abans la sala de la ceràmica catalana, que es la destinada als brodats. Bella instalació aquesta hont podem mostrar al visitant el frontal, el tern y el parament de la casulla de Sant Jordi, de la Diputació, veritable maravella del art, feta per les mans del mestre Sadurní, de Barcelona.

En les sales numerades que hem citat s'hi han instalat tots els teixits. En vitrines horizontals, ab un xich de pendent, se veuen les peces més notables de la colecció, convenientment posades sobre cartulines, y al damunt d'aquesta instalació, un rengle de mostres enquadrades, de manera que podràn els téchnichs, per les filagarces de la part inferior, advertir els detalls téchnichs de la construcció textil.

Actualment la colecció consta de 694 exemplars, 73 de puntes, malles y blondes, vuit tapiços y tres estampats.

A la galería adjunta a les sales s'hi han instalat les reproduccions, que consten de 94 exemplars textils y 31 de puntes y blondes.

Els exemplars de la secció catalana, que s'havía instalat als baixos del Museu, han sigut portats a dalt, afegintse a n'aquests les adquisicions fetes per la Junta, darrerament, entre les quals hi hà dúes notables casulles, un fragment de la capa de Sant Cugat del Vallés, y una serie de mostres adquirides al antiquari senyor Guiu.

Encara no del tot acabada la instalació, se procedirà tot seguit a treure el rengle de mostres que hi havía a la part alta, y que seràn colocades de manera que puguin ésser detalladament vistes pel visitant.

Les sales han sigut novament emparquetades, y en conjunt la secció, novament refeta, ofereix un agradable conjunt, del qual el lector pot formarsen una idea per medi de les dues fotografíes que avuy reproduim.

Llàstima que aquesta modesta colecció que avuy Barcelona posseeix, no pugui aumentarse. Llàstima que la Junta, mancada de medis, ab el presupòsit municipal llastimosament rebaixat a la miseria de 20,000 pessetes, enguany s'hagi de circunscriure a esperar les tristes ocasions de rebutg de part d'antiquaris y coleccionistes, pera poder campar; llàstima que l'expedienteig vingui a suplir al entusiasme, y mentres se pert el temps fent oficis y contra oficis, vagin passant pel museu barceloní les més florides ocasions d'enriquiment; llàstima, en fi, que siguin pochs, tan pochs els qui sentin entre nosaltres el valor que té aquest recull, y haguem de veure, mancats de forces pera adquirirles, un día fugir cap al Museu de Lió, la colecció de puntes den Pascó, y un altre día... Déu no vulgui que passi, altres coleccions que bé podría ésser que fessin igual camí.

Es trist devegades, en mitg dels nostres optimismes observar la lentitut ab que's va verificant aquesta evolució colectiva.

Imaginar a Barcelona una Cambra de Comerç com la de Lió, que posseeix les millors coleccions textils del món y compra cada día (y se baralla a cops de «mils franchs») els exemplars notables, es com un somni de faula: y ho es més al pensar que en una biblioteca com la del Foment del Treball Nacional, ab ganes de buscarho, apenes n'ha trobat un sol llibre que's referís a la historia del teixit.

Veusaquí la nostra terra de teixidors, sense conèixer la historia del seu ofici, historia interessantíssima, d'un gran valor artístich, si no industrial, perque avuy, com més d'un cop digué Lord Avebury en els seus discursos escolars, l'art es no sols un element vigorós de competencia, sinó un medi de conquesta de mercats.

Mes això costa d'entendre aquí; y en cap de les ocasions en que les crisis fabrils s'han deixat sentir ab més cruesa, s'ha atinat ab que l'art, el nostre art, inferior o superior, però nostre y com a nostre únich en el món, podía haver sigut un motiu de salvació, com ho fou per la Hongría quan en un moment de crisis industrial se llençava com un nàufrech a la taula de salvació, sobre la conquesta del món oriental, cercant als seus rivals de mercat, pels prestigis del seu art.

Pensemhi, pensemhi ab totes aquestes coses, els qui volem a Barcelona, a Catalunya, gran y forta; pensemhi y posem més amor, més interés per aquestes tasques que uns quants homes de bona voluntat porten a cab entre l'oblit y el silenci de tothom. Pensemhi y observem com les fortes nacionalitats que conquereixen, que dominen, que'ns arrosseguen, son fetes mestresses y dominadores per la força d'una cultura bastida ab l'esforç de tots els ciutadans.

La nostra modesta colecció de teixits, podría esser el començament d'una colecció general històrica dels oficis y de les industries que més riquesa donen al país. D'aquestes coleccions podría eixirne sens dupte una saludable perfecció y reforma, ascendint cap a una afirmació de lo nostre, enrobustint el nostre esser, y el nostre art, que es la seva més pura y desinteressada manifestació, y sens dupte, el medi de més fort prestigi nacional.

Crònica

En Colom y en Bagaría

En Colom va anar a Mallorca, com diguérem, emportantsen al ciutadà Bagaria disposat a deixar de banda les caricatures pera dedicarse una temporada al paisatge.

Ara en Colom ha deixat Mallorca, després d'haver pintades un grapat de teles, y se'n va cap als Pirineus a acabar d'arrodonir les tasques d'aquesta campanya pictòrica de la qual estem segurs que n'haurà tret bons resultats.

En Bagaria s'ha quedat a Mallorca pintant encara paisatges mallorquins, ab l'exhibició dels quals pensa obsequiarnor el vinent hivern.

Es veritat...

Retallem el següent «Eco» de «El Poble Català»:

«Les excavacions de la Rambla se fan com si Barcelona fos una ciutat de nova fundació, o habitada per gent desconeixedora o menyspreuadora de la seva historia.

També ara fa algun temps va construirse la clavaguera del carrer de la Ciutat, a una fondaria de cinch metres, sense que a ningú se li ocorregués aixecar un plànol de les construccions que's trobaven a sota terra.

Y, no obstant, es indubtable que les excavacions del carrer de la Ciutat oferíen un interés grandíssim per la topografía històrica de Barcelona. Aquella vía atravessava una gran part del recinte amurallat del temps dels romans y en l'Edat mitja menava cap al portal del Regomir.

Ara mateix, en el plà de la Boquería, pera obrir la clavaguera, s'ha tingut de atravessar un macís de construcció quasi tota de pedra, en direcció perpendicular a la Rambla, de un gruix de més de dos metres. Cap a la casa núm. 12, s'ha trobat una altra construcció regular que avençava en angle recte fins al mitg de la rega oberta.

¿D'hont venen aqueixes muralles? ¿Fins hont arriba la del plà de la Boquería? ¿No se'n podría aixecar un plànol abans de destruirles? Per allí devía caure la vilanova de Santa María del Pí.

Serà precís recordar als que manen, ja que s'empenyen en ignorarho, que Barcelona es una ciutat de vella historia y que quan se fan excavacions en el seu antich recinte o a la vora de l'Areny de la Rambla convé anar en compte ab lo que's troba, si altra cosa no, pera aixecarne un plànol.

Estem gastant durus pera fer les excavacions d'Empuries y això tothom ho troba bé. ¿Per què hem d'abandonar, a estil de poble inculte, la topografía històrica de Barcelona?»

Les excavacions d'Empuries

Actualment, a les excavacions d'Empuries, se treballa en la neteja dels restes del temple darrerament descoberts.

La ruina, ofereix un «peribulum» o pati portical, en el qual hi havía el santuari ab disposició semblanta al temple d'Iris de Pompeya.

El sabi arqueòlech senyor Cazurro, que tant d'aprop ha pogut treballar sobre les ruïnes emporitanes, indica que la ruina deu remontarse a principis del sigle II, dels cultes orientals de Isis, Serapis, Mirtra, etc., en el mon romà.

En Blanch a Girona

El cèlebre pintor francès Charles Blanch se troba pintant a Girona. Se conten detalls de la seva vida de bohemi a la vella ciutat; y d'aquestes histories tristes de la vida d'un pintor brutalment actiu, un ne treu la consegüencia de còm els temps han cambiat a casa nostra...

Perque a casa nostra també per dissort bufaren els vents de la bohemia, y el cas den Charles Blanch en aquells temps hauría sigut celebrat entre nosaltres.

Sortosament la bohemia del eximi pintor, es un agríssim pà romàntich que els nostres jóves han tastat, y que sembla no tenen pas ganes de que sigui el pà de la seva vida.

A càn Parés

Aquesta setmana al Saló Parés ocupen la capsalera una serie de dibuixos deguts al novell artista Sebastià Llobet.

Son apunts y petites notes al llapiç, algunes d'elles apuntades ab força destresa. Entre elles s'hi revela, en alguns moments, un veritable temperament de artista que—es natural, tenint en compte la poca edat del seu autor—necessita un cultiu constant y decidit pera donarnos fruits ben assahonats.

Algunes apuntacions, com l'invàlit que està en el carretó de mà y alguns grupus de pobres, son força justes y filles d'una visió ben personal.

Es ben digne d'anotar una bella silueta d'un descarregador dalt de la palanca, que té per fons les entenes y el cordam d'unes embarcacions. L'obra, essent poch feta y la figura un xich incorrecta, ens dona, den Sebastià Llobet, bones promeses.

Que segueixi avant sense desmay.

Congrés

L'Unió Provincial de les Arts Decoratives de França, se reunirà a París en Congrés, pel novembre vinent.

Pera la discusió, s'ha elaborat un programa que segurament ha de fer fecónda la discusió.

Els principals punts del mateix son els següents:

A. Ensenyança professional.
B. Reorganisació dels oficis regionals.
C. Relacions y medis de crearles, entre l'obrer d'art y l'industrial comerciant.
D. Orientacions pràctiques pera'l desenrotllo y renovació de les industries d'art nacionals.

Una de les reorganisacions regionals que primer preocupen al Congrés, es la dels vells tallers de puntaires.

L'art y el vestir

El lluminosíssim pintor francès Joan Deville, un dels més esclatants del saló dels Independents de la capital francesa, treballa actualment en una hermosa tasca de profusió artística.

Joan Deville dibuixa models de robes; esclatantes composicions de motiu continuu, hont les formes y els colors rimen de la més maravellosa manera.

Deville es fill de la ciutat de Lió y autor d'un tractat de tècnica textil; heusaquí com el cèlebre paisatgista, allunyantse dels seus quadres, vol crear una renovació artística del textil.

Pera cumplir tal cosa, se'n va de París y torna a Lió, hont pensa treballar en el seu art entre teixidors, guiantlos y procurantlos una colaboració artística constant y protectiva.

Deville, a més, treballa silenciosament en l'obra atrevida d'uns maniquins, que vestirà, segons una moda original, purament artística, dels quals ne farà una exposició l'hivern vinent a París, l'empori de la moda.

El Museu d'Aix

A la ciutat francesa d'Aix, s'acaba de instalar, en una de les ales del Palau del Arquebisbe, un museu de mobles y tapiços.

Entre les obres que formen la novella colecció, composta de velles reliquies familiars, cedides pels poderosos de la ciutat, hi figuren quatre tapiços de Beauvais, representant escenes antigues, episodis de jochs russos de Leprince, y una colecció d'escenes del Quixot, en tapiç, com les anteriors, executades sots la direcció de Oudry.

Aquestes darreres obres mestres de tapicería, foren encarregades per un rich propietari rural, que va decorar ab elles, en els vells temps, les honorables parets de la seva masía.

En Sunyer a Munich

Se troba actualment a Munich el pintor català Sunyer.

En Sunyer tractava de fer una exposició a la ciutat alemanya a l'entrar l'hivern; mes se creu que haurà de desistir de tal projecte, perque totes les sales d'exposicions de la capital son compromeses.

L'arquitecte Binet

Ha mort a Suiça, a la edat de 46 anys, l'arquitecte francès M. Rene Binet.

Aquest artista es autor de nombroses construccions a la ciutat de París, y entre elles, la casa d'alberch dels vells comediants y alguns fragments del Grand Palais.

Darrerament fou nomenat membre de la Llegió d'honor.

Tenía conquerit un cert nom com a aquarelista, havent fet varies exposicions d'aquareles-notes de viatge.

El premi del Rey a l'Exposició

No ha mancat qualque mal intencionat diari de Madrid que ha considerat ofensiu pera la Monarquía el fet de que en Rusiñol hagi rebutjat el premi del Rey. Tampoch per part dels republicans ha faltat qui ha considerat el tal rebuig una afirmació de republicanisme del cèlebre pintor... Mes ni una ni altra cosa son veritat, y cal posar les coses en el seu lloch pera que no's donguin males interpretacions.

En primer lloch, tenim entès que el Rey no ha donat cap premi. Don Alfons va enviar unes pessetes pera contribuir a la formació del capital de compres, posat a disposició de la Comissió. Si la comissió, d'aquella cantitat reyal, n'ha fet un premi, ni en Rusiñol ni el Rey hi tenen rès que veure.

Sigui la que's vulgui la cantitat reyal, no es aquesta un premi especial. Per lo tant, si en Rusiñol troba insuficient aquesta cantitat pera pagar els seus quadres, fa bé de no donarlos, y ningú se'n pot ofendre ni alegrar.

Un premi no es, no pot ser may una compra.

Pera concedir un premi no s'ha de consultar ni pactar ab el premiat. Desde'l moment que hi hà compra, cal que el comprador y el venedor se posin de acort.

Ni republicanisme ni anti-monarquisme. Això es pura administració.

A n'en Romero de Torres

Dissapte, a la nit, tingué lloch en el restaurant Continental un banquet que els seus admiradors catalans dedicaren al pintor andalús Juli Romero de Torres.

Durant l'àpat va regnar fonda cordialitat, revestint un caràcter purament íntim.

En Romero de Torres ha vingut a Barcelona pera gestionar la venda del seu «Retablo del Amor», exposat a Belles Arts.

En Rusiñol a Girona

Se troba a Girona el notabilíssim pintor Santiago Rusiñol.

El pintor dels jardins d'Espanya ha situat el seu cavallet en els claustres de la Catedral, desde hont pinta l'hermosa vall de Sant Daniel y el Montjuich.

En Galwey a Olot

L'eminent paisatgista Galwey, se troba actualment a Olot, pintant davant dels magnífichs escenaris naturals que a tot temps han fet la delicia del seu pinzell.

Llàstima que en Galwey, generalment, ens ensenya les seves obres a la menuda. Dos o tres quadrets en alguna exposició colectiva, y prou... y en veritat, d'un pintor com ell, voldríem veure més coses.

Present den Rodin

El gran estatuaire francés acaba de donar al Estat francés l'estatua en bronze de «L'home qui marche» que actualment se troba a l'Exposició de Roma. L'obra passarà al Luxemburg.

Necrología

Ha mort a l'edat de 67 anys, M. Painblanch, conservador de la Biblioteca y la hermosa colecció de tapiços de la reina Matilde, a Bayeux.

Verlaine, critich d'art

En un llibre biogràfich del poeta Verlaine suara publicat a París, se dona a conèixer un aspecte poch conegut de la personalitat del delicat versaire: l'aspecte de crítich d'art.

Si bé Verlaine no va exercir, fora d'alguns casos, la crítica periodística, s'han trobat bells fragments dignes d'un home ab veu prou forta pera figurar entre els millors crítichs.

Restauració

Ha sigut restaurada, a Puigcerdà, l'antiga casa dels Solanell, qual restauració fidel constitueix un exemple a seguir per moltes nobles families de Catalunya que deshonoren les velles pedres de les seves cases pairals ab edificaments modernistes de mal gust.

A propòsit de la restauració, copiem del periòdich «Ceretania»:

«Els Solanell eren donzells en el sigle XIV.

En 1413 veyem a Micer Joan de Solanell, cònsul de la capital cerdana.

En 1462, eren Castellans d'Aristot.

En 1482, Micer Joan de Solanell y els seus eren matriculats Burgesos Nobles de Perpinyà.

En la primera meitat del sigle XVII, eren també Burgesos Nobles de Puigcerdà.

En la segona meitat de dit sigle eren Populats.

Y desde la primera meitat del sigle XVIII apareixen com a regidors perpètuus de Puigcerdà.

Frujen dels tractaments de «Micer» «Honorable» y «Magnifich».

Teníen també casa pairal en el vehí poble de Saneja, coneguda avuy per «Patrimoni de Solanell» y més vulgarment per «Cà'l Duch».

Estaven emparentats ab les Nobles o burgeses families de Gallard, Domingo, Travy; Jover, Rochafort, Montagut, Ortodó, Tartàs, Narveres, Sicart, Canal Martí, Aldràn, Arajol, Spernay, Coder, Montellà, Bernades, Soldevila, Foix, Padró, Franch y altres.

S'extingí dit nom en 1832, y en virtut del testament otorgat pel Mich, doctor Nicolau de Solanell y de Sicart en 14 de janer de 1829, en poder del notari Domingo Gispert, heredà'ls bens de la familia Deulofeu, d'aquesta vila.

Com abans hem dit, molt ens dolía'l veure l'enderrocament de la dita casa y amagat entre les runes l'escut d'armes (jaquelat de sabre y or en cinch faxes); pensàvem que sería per donar pas a qualque construcció d'istil modern, més no ha estat aixís.

La restauració ha sigut feta segons l'istil gòtich català de la segona meitat del sigle XIV, deixantse a la vista en el mur lateral les dúes arcades romàniques del sigle XII, carinyosament restaurades.

La construcció es senzilla y elegant, al mateix temps que severa, y l'escut d'armes dels Solanell, colocat altra volta en son lloch, recorda al passant les virtuts que adornaren als homes ilustres que d'aquella casa sortiren.

Donem un aplaudiment al senyor Deulofeu, actual propietari de l'edifici, pel gust que ha tingut en la restauració, y al ensemps als senyors March Puig y fill, Arró, Salvat, Mas, Puig, Degollada, Solana y demés, que ab sos treballs han contribuit a dotar nostra vila d'un hermós casal.»

El Turisme y la divulgació artística

S'ha publicat el següent Reyal decret:

Article primer. Se crea en la presidencia del Consell de ministres una Comissaría regia encarregada de procurar el desenrotllo de turisme y la divulgació de la cultura artística popular.

Article segón. Seràn atribucions d'aquesta Comissaría: Primer, proposar les mides conduents a la vulgarisació dels coneixements elementals del art, y l'aument de la cultura artística colectiva. Segón, vigilar la conservació eficaç y procurar la exhibició adequada de la Espanya artística, monumental y pintoresca. Tercer, promoure y sostenir les relacions internacionals que les necessitats de la època actual exigeixen en materies artístiques. Quart, facilitar el coneixement y l'estudi d'Espanya, procurant la comoditat dels hostatjaments, la seguretat y rapidesa de les comunicacions als llochs hont hi hagin belleses naturals y artístiques. Quint, desenrotllar pels mètodes millors les relacions espirituals, socials y econòmiques que enllacin Amèrica ab Espanya.

Article tercer. El comissari regi serà designat lliurement pel Govern, tindrà la categoría efectiva de quefe superior de Administració civil y desempenyarà gratuitament el seu càrrech, tenint a les seves ordres dos funcionaris de cada un dels ministeris d'Estat, Governació, Foment y Instrucció pública, que faràn els seus serveys en comissió, continuant inscrits a les plantilles dels seus respectius departaments ministerials.

Article quart. Pera aussiliar al comissari regi en els seus treballs se constituirà una Junta superior els individuus de la qual seràn nomenats per la presidencia del Consell de ministres, la qual determinarà les seves qualitats y atribucions.

Llibrería Nacional
= Y EXTRANGERA =
72, Rambla de Catalunya, 72
(Devant del monument den Clavé)
Kunst und Dekoration, 3 números ab més de 300 làmines, pessetes 3.
Decoración del Interior, 3 números ab unes de 200 làmines, pessetes 3.
Simplicissimus, 30 números, pessetes 3.
Fugend, 6 números, pessetes 1.
Gran assortit en reproduccions artístiques